

Powiatowa Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna
w Wieruszowie

***Ocena stanu sanitarnego
powiatu wieruszowskiego
za 2018 rok***

100 LAT SŁUŻB SANITARNYCH W POLSCE

Wieruszów, luty 2019 r.

Spis Treści

Stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu wieruszowskiego wg poszczególnych komórek organizacyjnych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Wieruszowie.

Wstęp.....	3
1. W zakresie epidemiologii	4 - 18
2. W zakresie higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku	19 - 29
3. W zakresie higieny komunalnej	30 - 40
4. W zakresie higieny dzieci i młodzieży.....	41 - 55
5. W zakresie higieny pracy.....	56 - 62
6. W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	63 - 64
7. W zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	65 - 77
8. Wnioski końcowe	78 - 79

WSTĘP

Przedkładam Państwu ocenę stanu bezpieczeństwa sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej w powiecie wieruszowskim w 2018 roku. Przygotowany dokument informuje o wykonywanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną zadaniach i podejmowanych działaniach przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieruszowie, które gwarantują mieszkańcom bezpieczeństwo sanitarne i epidemiologiczne.

Powiat wieruszowski składa się z 7 gmin, zajmuje obszar 577,21 km², ludność* 42253 tys. (miasto - 8570; wieś – 33683; kobiety 21302; mężczyźni -20951). W rejestrze obiektów będących pod nadzorem PSSE w Wieruszowie znajdowało się 996 obiektów.**

Działania Inspekcji Sanitarnej wynikają z zapisów ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tj. Dz.U. z 2019 r., poz.59) i dotyczą ochrony zdrowia publicznego poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej.

Realizację zadań prowadzono w oparciu o plany pracy uwzględniając szacunek ryzyka oraz wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego i Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi. Znaczną część działań stanowiły interwencje i „działania akcyjne”, nieplanowane, wynikające z potrzeb i bieżącej sytuacji epidemiologicznej. Taką sytuacją w naszym powiecie było np. ognisko zachorowania na odrę, niebezpieczną chorobę zakaźną.

Zagrożenia bezpieczeństwa sanitarnego są niezwykle zróżnicowane, zmienne i nieprzewidywalne, obejmują skutki klęsk żywiołowych, wystąpienia epidemii a także pojawienie się nowych zagrożeń jak środki zastępcze zwane "dopalaczami".

W przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowych w tym zagrożeń epidemiologicznych działa system powiadamiania alarmowego, a w sytuacji stwierdzenia żywności stanowiącej ryzyko dla zdrowia lub życia ludzi – system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych - RASFF.

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Wieruszowie pełni swoje zadania w sposób profesjonalny i rzetelny, zapewniając bezpieczeństwo sanitarne i epidemiologiczne mieszkańcom powiatu wieruszowskiego. Współpracuje z Wojewódzką Stacją Sanitarно-Epidemiologiczną, Starostwem Powiatowym, Inspekcją Weterynaryjną, Policją, Gminami oraz innymi jednostkami organizacyjnymi z terenu powiatu wieruszowskiego.

Przedstawiona ocena stanu sanitarnego powiatu wieruszowskiego za 2018 rok skierowana jest dla wszystkich zainteresowanych problemami zdrowia publicznego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieruszowie

Ewa Żóraw

* stan na 30.06.2018 dane GUS

** stan na dzień 31 grudnia 2018r.

EPIDEMIOLOGIA

W zakresie chorób zakaźnych

Ocenę sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie wieruszowskim opracowano, w oparciu o dane zgłoszonych przypadków zachorowań i zakażeń do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Wieruszowie.

W Polsce zgłaszanie, kwalifikacja oraz rejestracja zachorowań na choroby zakaźne opiera się na opracowanych przez Państwowy Zakład Higieny „Definicjach chorób zakaźnych”. Zastosowanie powyższych definicji, ma na celu ujednoczenie zgłaszalności chorób zakaźnych i zapewnienie porównywalności danych, zbieranych w ramach nadzoru epidemiologicznego w Polsce oraz we Wspólnocie Europejskiej. Powyższą analizą zostały objęte jednostki i zespoły chorobowe, które stanowiły problem epidemiologiczny. Dane za rok 2018, zostały porównane z danymi za rok 2017.

W roku 2018 na terenie powiatu wieruszowskiego wśród chorób podlegających zgłaszaniu nie odnotowano zachorowań na czerwonkę bakteryjną, błonicę, dury brzuszne i dury rzekome. Zagrożenie zachorowaniami na te choroby nie jest wysokie. Wymagają one jednak utrzymania stałego nadzoru z racji ich znaczenia klinicznego i potencjału epidemicznego.

Poprawa stanu epidemiologicznego nastąpiła dla takich jednostek chorobowych jak: wirusowe zakażenia jelitowe ogółem (nie określone) z 131 do 116 oraz u dzieci do lat 2 z 52 do 41 i wywołane przez rotawirusy z 5 na 4, szkarlatynę z 8 na 2, krztusiec z 3 na 0, boreliozę (choroba z Lyme) z 10 na 2, grypę potwierdzoną badaniami z 6 na 1.

Zarejestrowano pojedyncze jednostki chorobowe takie jak: wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy – 1, inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez: *E. Coli biegunkotwórczą* – 1, różyczka -1, wirusowe zapalenie wątroby typu A – 1.

W przypadku chorób zakaźnych przeciwko, którym prowadzone są szczepienia ochronne zarejestrowano zachorowanie na różyczkę (2017r.- 0) i świnkę (2017r.- 0), natomiast nie zarejestrowano zachorowania na krztusiec (2017r - 3).

W roku 2018 w stosunku do 2017 nastąpił wzrost zachorowań na salmonellę z 7 na 15, wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy z 3 na 5, grypę z 821 na 2035, ospę wietrzną z 61 na 115, odrę z 0 na 14, wirusowe zapalenie wątroby typu C z 3 na 5, wirusowe zapalenie wątroby typu B z 6 na 7, chorobę wywołaną przez streptococcus pyogenes – róża – z 1 na 4, styczność i narażenie na wścieklicznę/potrzeba szczepień z 1 na 4.

Tabela numer 1 przedstawia współczynniki zapadalności na 100 tys. mieszkańców dla jednostek chorobowych w 2017 i 2018 roku.

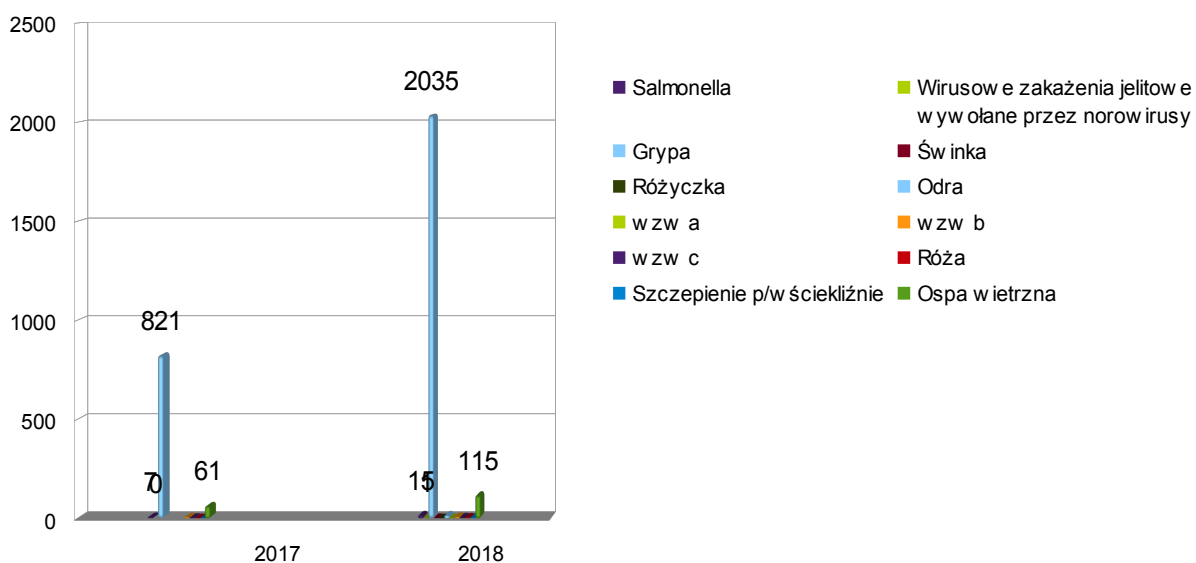
Tabela nr. 1. Zachorowania i zapadalność na wybrane choroby zakaźne w 2017 i 2018 roku.

Zachorowania	POWIAT WIERUSZOWSKI			
	2017r.		2018r.	
	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności
Salmonella – zatrucia pokarmowe	7	16,58	15	35,5
- inne zakażenia pozajelitowe	1	2,26	0	0
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez: - <i>Clostridium difficile</i>	6	14,21	6	14,20
- <i>E.coli</i> biegunkotwórczą	1	2,26	1	2,36
- inne określone	1	2,26	0	0
Wirusowe zakażenia jelitowe:				
- wywołane przez rotawirusy	5	11,84	4	9,47
- wywołane przez norowirusy	0	0	1	2,36
- inne określone	1	2,26	0	
- ogółem (nie określone)	131		116	0
- u dzieci do lat 2	52	310,39	41	274,66
		123,21		97,08
Grypa	821	1945,31	2035	4818,50
Grypa potwierdzona badaniami	6	14,21	1	2,36
Ospa wietrzna	61	144,53	115	272,29
Świnka	0	0	2	4,73
Różyczka	0	0	1	2,36
Szkarlatyna (Płonica)	8	18,95	2	4,73
Krztusiec	3	7,10	0	0

Odra	0	0	14	33,14
Wirusowe Zapalenie Wątroby typu A	0	0	1	2,36
Wirusowe Zapalenie Wątroby typu B				
- przewlekłe i BNO	6	14,21	7	16,57
Wirusowe Zapalenie Wątroby typu C	3	7,10	5	11,83
Borelioza (choroba z Lyme)	10	23,69	2	4,73
Nowo wykryte zakażenia HIV	2	4,73	0	0
AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności	1	2,26	0	0
Kiła	1	2,26	0	0
Rzeżączka	2	4,73	0	0
Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chłamydie	1	2,26	0	0
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> - Róża	1	2,26	4	9,47
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> – zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	2,26	0	0
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu – inne nieokreślone	1	2,26	0	0
Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień	1	2,26	4	9,47
Gruźlica płucna:				
- potwierdzona bakteriologicznie	2	4,73	2	4,73
- nie potwierdzona bakteriologicznie	0	0	0	0

Współczynnik zapadalności na 100 000 ludności.

Wzrost zachorowań w 2018r. w porównaniu do 2017 roku

Zatrucia pokarmowe

W roku 2018 zarejestrowano 15 przypadków zatruc pokarmowych (wsp. zap. 35,5), a w roku 2017 – 7 zachorowań (wsp. zap. 16,58). Zatrucia pokarmowe zostały wywołane przez pałeczkę *Salmonella Species*, *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Typhimurium*, *Salmonella Mbandaka* i dotyczyły 7 dzieci w wieku od 2 do 15 lat oraz 8 osób dorosłych w wieku od 26 do 74 lat.

W roku 2018 zarejestrowano 1 ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego w mieszkaniu prywatnym. Podejrzanym czynnikiem etiologicznym ogniska była *Salmonella Typhimurium i Species*. Główną podejrzaną przyczyną wystąpienia ognisk wywołanych przez bakterie *Salmonella* było użycie do potraw surowych jaj kurzych i mięsa wieprzowego do przygotowania tataru. W ognisku tym zachorowało 6 osób a 11 osób było narażonych. W trakcie dochodzenia epidemiologicznego i z pobranych prób żywnościowych nie udało ustalić się czynnika etiologicznego wywołującego zachorowanie.

Wirusowe zapalenia wątroby

W 2018r. w powiecie wieruszowskim zarejestrowano 5 zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C (przypadki potwierdzone laboratoryjnie metodą PCR, RNA), (2017r– 3).

W 2018r. zarejestrowano 7 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu B – przewlekłe i BNO (przypadki potwierdzone laboratoryjnie u kobiet ciężarnych), (2017r – 6).

Na sytuację epidemiologiczną tej choroby mają wpływ m.in. takie czynniki jak: stały nadzór nad dezynfekcją i sterylizacją w placówkach służby zdrowia, przestrzeganie zasad aseptyki przy zabiegach, realizacja szczepień ochronnych przeciwko WZW typu B. Możliwe drogi zakażenia HBV to także zabiegi wykonywane w gabinetach tatuażu, kosmetycznych, poprzez wstrzyknięcia środków odurzających niejałowym sprzętem (narkomani), kontakty seksualne z osobami zakażonymi.

W 2018r. zarejestrowano 1 przypadek wirusowego zapalenia wątroby typu A u dziecka, które najprawdopodobniej było narażone podczas pobytu w ośrodku rehabilitacyjnym.

Na sytuację epidemiologiczną tej choroby ma wpływ m.in. to, że choroba szerzy się głównie drogą fekalno – oralną (tzw. choroba „brudnych rąk”), ale może się również szerzyć w wyniku kontaktów seksualnych, w tym przez bezpośredni kontakt oralno–analny, oraz poprzez kontakt oralny z częściami ciała oraz powierzchniami, na których znajduje się wirus. Z tych względów w okresie wzrostu zachorowań bardzo ważne jest przestrzeganie zasad higieny, mycie rąk po wyjściu z toalet, przed przystąpieniem do posiłku oraz zaszczepienie się w przypadku przynależności do grupy

ryzyka.

Powyższe dane przedstawiono w tabeli nr.2

Tabela nr.2. WZW zapadalność na 100 tys. mieszkańców w latach 2017– 2018

WZW	POWIAT WIERUSZOWSKI			
	2017r.		2018r.	
	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności
WZW typu C	3	7,10	5	11,83
WZW typu B – przewlekłe i BNO	6	14,21	7	16,57
WZW A	0	0	1	2,36

Choroby wieku dziecięcego

W roku 2018 zaobserwowano spadek współczynnika zapadalności dla szkarlatyny (płonicy) z 18,95 do 4,73, wzrost współczynnika zapadalności dla ospy wietrznej z 144,53 do 272,29 i świnki z 0 do 4,73. Zarejestrowano 1 zachorowanie na różyczkę.

W 2018r., w powiecie wieruszowskim zarejestrowano ognisko odrzy na oddziale pediatrycznym PCM NZOZ Szpitala Powiatowego. Odra jest chorobą zakaźną, która występuje zazwyczaj w okresie dziecięcym. Wywołuje ją szybko rozprzestrzeniający się wirus odrzy (paramyxowirus), przez co jest ona bardzo zaraźliwa. Do zakażenia odrą dochodzi drogą kropelkową, czyli przez bezpośredni kontakt z osobą zakażoną. Dla odrzy charakterystyczna jest wysypka pojawiająca się na całym ciele oraz występowanie objawów grypopodobnych, np. kaszlu, wysokiej temperatury, zapalenie spojówek.

W ognisku tym zachorowało 14 osób. Zachorowanie dotyczyło 8 dzieci w wieku od 0,4 mż., do 8 rż. oraz 6 osób dorosłych od 28 lat do 42 lat.

Pierwsze zachorowanie wystąpiło u 11 miesięcznego chłopca, nieszczepionego przeciwko odrze (I obowiązkowe szczepienie p/odrze zgodnie z obowiązującym Kalendarzem Szczepień

Ochronnych ma miejsce w 13 miesiącu życia dziecka) przyjętego do szpitala w Wieruszowie z rozpoznaniem: gorączka, pokrzywka. W czasie pobytu w szpitalu nie podejrzewano odry, rozpoznano wysypkę polekową. O tym, że chłopiec prawdopodobnie przechorował odrę dowiedziano się w trakcie działań epidemiologicznych podjętych w związku z ogniskiem odry. U dziecka wykonano badanie serologiczne w kierunku przeciwciał IgM, uzyskano wynik ujemny. Następnie wykonano badanie w kierunku przeciwciał IgG i uzyskano wynik dodatni. Chłopiec, jak wynika z wywiadu z rodzicami dziecka, miał kontakt z wujkiem zamieszkałym na terenie powiatu ostrzeszowskiego (województwo wielkopolskie), u którego wystąpiły gorączka i prawdopodobnie wysypka. Odra nie została jednak rozpoznana i zgłoszona przez lekarza. Wujek chłopca pracował w zakładzie pracy na terenie powiatu ostrzeszowskiego, w którym zatrudnione były osoby narodowości ukraińskiej. W kolejnych dniach objawy zachorowania wystąpiły u matki dziecka hospitalizowanego w tym samym czasie co chłopiec, który zachorował jako pierwszy. Kobieta przebywała z dzieckiem na oddziale. Po zachorowaniu matki, zachorowało dziecko (3-miesięczna dziewczynka), które trafiło ponownie do szpitala z rozpoznaniem zapalenia oskrzeli, w szpitalu również nie rozpoznano odry i nie izolowano dziecka. Kolejne zachorowania dotyczyły dzieci hospitalizowanych na oddziale i personelu szpitala oraz członków ich rodzin.

Pierwszym przypadkiem, o którym została powiadomiona Inspekcja Sanitarna było zachorowanie lekarki – ordynatora oddziału, w którym hospitalizowany był chłopiec. W momencie wystąpienia u lekarki pierwszych objawów odry, wykonano badanie w kierunku p/ciał IgM, wynik potwierdził zachorowanie na odrę. PPIS w Wieruszowie otrzymał zgłoszenie dodatniego wyniku badania serologicznego, z Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpital im. Biegańskiego w Łodzi w dniu 06 kwietnia 2018 roku.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieruszowie rozpoczął szeroko zakrojone działania mające na celu przerwanie łańcucha zakażeń, edukowano społeczeństwo powiatu wieruszowskiego na temat odry, szczepień ochronnych. Podjęto współpracę z lokalnymi i zewnętrznymi mediami mającą propagować wiedzę o zapobieganiu szerzenia się odry wśród mieszkańców powiatu, a także mieszkańców czasowo przebywających na naszym terenie (min. obywateli Ukrainy). Zamieszczano na bieżąco informację na stronie internetowej Stacji oraz kolportowano ulotki informacyjne (w języku polskim i ukraińskim). Utrzymywano bieżący kontakt z lekarzami POZ na terenie powiatu wieruszowskiego oraz PCM Szpital w Wieruszowie. Powyższe działania miały na celu szybkie wychwycenie nowych przypadków podejrzeń zachorowania na odrę. Na bieżąco analizowano sytuację epidemiologiczną oraz dane epidemiologiczne z ostatnich dwóch miesięcy tj. luty-marzec 2018 roku. Współpracowano z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną

w Łodzi, z Powiatowym Zespołem Zarządzania Kryzysowego przy Starostwie Powiatowym w Wieruszowie, ościennymi Powiatowymi Stacjami Sanitarno-Epidemiologicznymi w Kępnie i Ostrzeszowie, a także z PSSE we Wrocławiu.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami planowano bezpłatne szczepienia ochronne dla osób z kontaktu z podejrzanymi o zachorowanie na odrę. Przeprowadzono akcję profilaktycznych szczepień (szczepionką potrójną) wśród mieszkańców, którzy mieli kontakt z osobami podejrzanymi o zachorowanie na odrę z miejscowości/gminy Galewice. Pierwsze szacunki przeprowadzone przez lekarzy POZ Galewice wykazały 150 osób do szczepienia. Ostatecznie szczepieniu poddało się 38 osób. Pozostała ilość szczepionki została wykorzystana na potrzeby PSO.

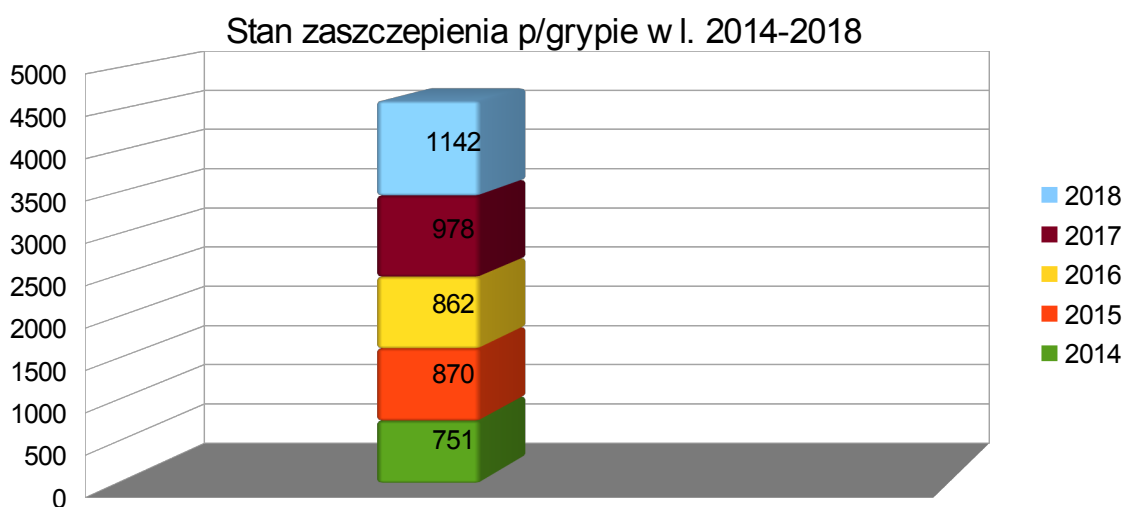
Ognisko zostało uznane za wygaszone po 6 tyg., od zarejestrowania ostatniego przypadku tj. 14 czerwca 2018r.

Pokąsania przez zwierzęta

W 2018 roku pokąsanych zostało 75 mieszkańców powiatu wieruszowskiego (2017r. - 64). Do szczepień p/wścieklicznie zakwalifikowały się 4 osoby. Sprawcami pokąsań były zwierzęta domowe (psy, koty) oraz nieznanne zwierzę. Większość pokąsań miała miejsce na wsi. Zwierzęta, które pokąsały poddane były obserwacji przez służbę weterynaryjną.

Inne choroby zakaźne

Zarejestrowano wzrost zachorowań na grypę z 821 w 2017r. (wsp. zap. 1.945,31) do 2035 w 2018r. (wsp. zap. 8.818,50). W przypadku 1 zachorowania potwierdzono laboratoryjnie grypę typu B u osoby hospitalizowanej. W powiecie wieruszowskim przeciwko grypie zaszczepiono łącznie 1142 osoby.

W 2018 roku (podobnie jak w latach ubiegłych) na terenie powiatu 1 placówka podstawowej opieki zdrowotnej brała udział w czynnym nadzorze nad rejestracją przypadków grypy, poprzez udział w badaniach laboratoryjnych w systemie SENTINEL.

System SENTINEL jest zintegrowanym systemem nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą, gdzie nadzór epidemiologiczny i nadzór wirusologiczny są prowadzone w tej samej populacji.

W trakcie trwania nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą w systemie Sentinel w miesiącach październik – grudzień nie zarejestrowano zachorowań.

Na terenie powiatu wieruszowskiego nie wykryto bezobjawowego nosicielstwa antygeny HBsAg, natomiast wykryto nosicielstwo antygeny HCV u 3 osób. Są to przypadki nie potwierdzone laboratoryjnie metodą PCR, RNA.

O każdym nowo wykrytym nosicielstwie zawiadomiono pisemnie placówki podstawowej opieki zdrowotnej, celem objęcia nadzorem nosiciela i jego otoczenia.

W roku 2018 zarejestrowano 1 tymczasowego nosiciela *Salmonelli Enteritidis*, w roku ubiegłym było 6 nosicieli.

W 2018r., nie wydano decyzji o odsunięciu od pracy zawodowej.

Od 2010 roku wprowadzone zostały do obowiązkowego raportowania choroby przenoszone drogą płciową tj. kiła, rzeżączka, ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie oraz inne choroby wywołane przez Chlamydie, jak również inne nierzęączkowe zakażenia układu moczowego. W 2018 roku nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową.

Gruźlica jest chorobą zakaźną, wywołaną zakażeniem prątkiem gruźlicy, która z reguły zajmuje płuca, choć zdarzają się również przypadki gruźlicy poza płucnej. Do podstawowej metody zapobiegania gruźlicy należą szczepienia BCG. Szczepionka podawana jest noworodkom w pierwszej lub drugiej dobie życia.

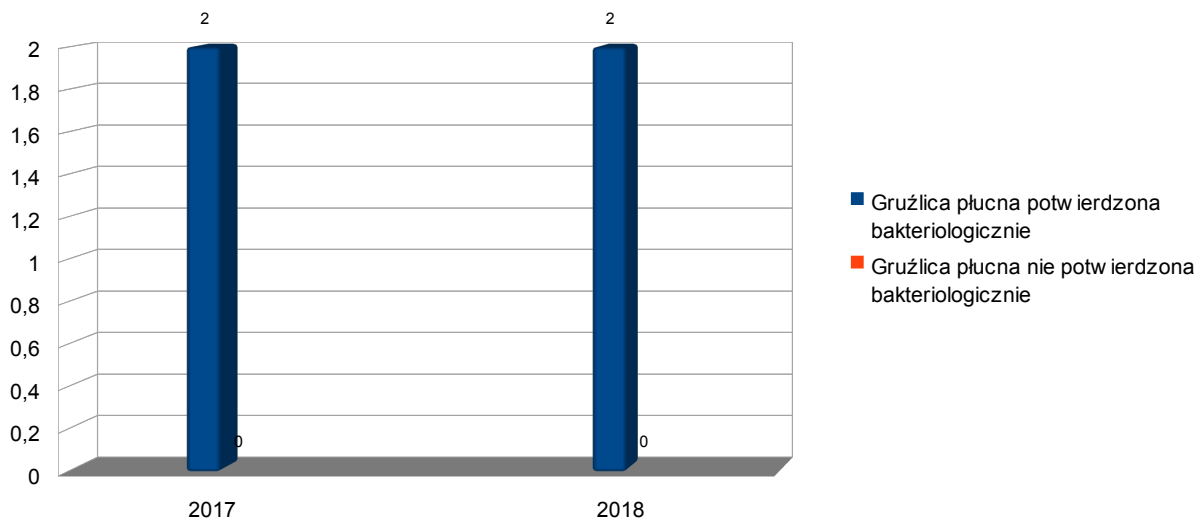
W 2018r., w powiecie wieruszowskim zarejestrowano 2 przypadki gruźlicy płucnej potwierdzonej bakteriologicznie. Nie zarejestrowano żadnego przypadku gruźlicy poza płucnej.

O każdym zachorowaniu potwierdzonym bakteriologicznie informowany był lekarz rodzinny, do którego zadeklarowany jest pacjent oraz Poradnia Chorób Płuc i Gruźlicy, celem objęcia badaniem klinicznym, diagnostycznym zarówno chorego jak i osób z jego otoczenia. Po przeprowadzeniu dochodzenia epidemiologicznego formularz zgłoszenia na gruźlicę wraz z istotnymi informacjami o leczeniu przesyłany był do WSSE w Łodzi.

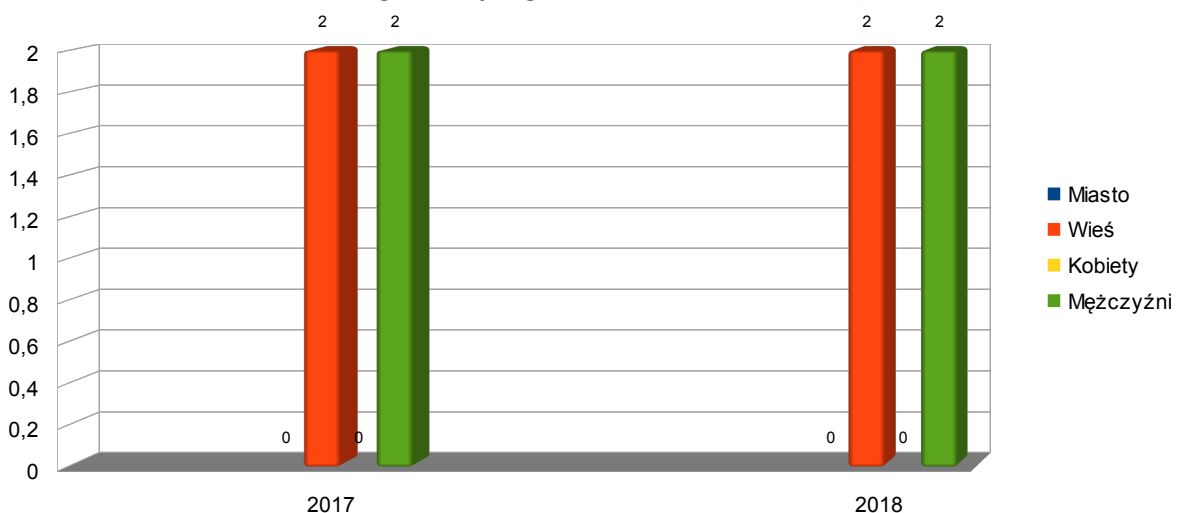
W 2018r. nie przeprowadzono żadnej akcji profilaktycznej w skupiskach dziecięco –

młodzieżowych na terenie powiatu wierszowskiego.

Zachorowania na gruźlicę w l. 2017-2018

Zach. na gruźlicę wg m-ca zamieszkania i płci

W 2018 zachorowania na gruźlicę płuc potwierdzoną bakteriologicznie w porównaniu do roku ubiegłego utrzymywały się na tym samym poziomie. Jak wynika z powyższego wykresu zachorowania na gruźlicę częściej występują na wsi i częściej dotyczą mężczyzn.

Gruźlica może okazać się śmiertelna w przypadku osób o osłabionej odporności oraz u tych osób, które zbyt późno przedsięwzięły lub zbyt wcześnie przerwały leczenie. Chcąc uniknąć rozprzestrzeniania się choroby należy zadbać o jak najskuteczniejsze i najwcześniejsze diagnozowanie, które umożliwi szybkie podjęcie leczenia.

W zakresie nadzoru nad placówkami służby zdrowia

W 2018 roku pod nadzorem PSSE w Wieruszowie znajdowało się 60 zakładów lecznictwa otwartego, w tym:

- 1 Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej,
- 13 Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej,
- 28 Prywatnych gabinetów lekarskich,
- 10 Punktów szczepień,
- 8 Inne usługi medyczne

Na 2018 rok w placówkach lecznictwa otwartego zaplanowano 104 kontrole sanitarne.

Plan wykonano zwiększając go o 2 kontrole wynikające m.in. z: rekontroli zaleceń, rekontroli decyzji, kontroli doraźnej.

Nowo powstałe placówki to:

- Gabinet Stomatologiczny w Wieruszowie
- Gabinet masażu i rehabilitacji w Bolesławcu

Likwidacji uległy następujące placówki:

- Gabinet Fizjoterapii w Wieruszowie
- „M-DENT” Stomatologia w Sokolnikach

Rozkład kontroli w poszczególnych placówkach przedstawiał się następująco:

Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej	- 8
Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej	- 27
Prywatne Gabinety Lekarskie	- 28
Punkty Szczepień	- 37
Inne usługi medyczne	- 6

Ogółem przeprowadzono 106 kontroli sanitarnych.

Decyzje administracyjne:

W 2018r., wydano 5 decyzji administracyjnych, w tym 2 decyzje o opłacie i 1 prolongatę.

Mandaty:

W 2018r., nie wystawiono mandatu karnego.

Tereny obiektów będące pod nadzorem epidemiologii w całości ogrodzone, wolnostojące, za wyjątkiem NZOZ „MEDIX”s.j. w Wieruszowie, który zlokalizowany jest w wydzielonych pomieszczeniach, na parterze bloku mieszkalnego oraz NZOZ Centrum Diagnostyki Laboratoryjnej w Łodzi, filia w Wieruszowie, który znajduje się przy szpitalu w Wieruszowie.

Podstawę działalności podmiotów leczniczych publicznych i niepublicznych stanowi ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz.U.2016, poz.1638 z późn. zm.), do której 30 listopada 2017 roku weszła w życie zmiana. Dotyczy ona podmiotów wykonujących działalność leczniczą, które realizują program dostosowania pomieszczeń i urządzeń do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. z 2012r., poz. 739). Jeśli do końca 2017 roku nie zrealizowały programu choćby częściowo, powinny wystąpić do właściwych inspektorów sanitarnych z wnioskiem o wydanie opinii, stwierdzającej, że niespełnienie tych wymagań nie stanowi zagrożenia dla bezpieczeństwa pacjentów. Wniosek złożony w 2017r., przez ZOZ „PRONUS” w Osieku został wycofany w 2018r. Spośród kontrolowanych w 2018r. podmiotów, które posiadają program dostosowawczy, w większości dostosowano pomieszczenia.

W 2018r., Przychodnia „MEDIANA” w Łubnicach zmodernizowała pomieszczenia, by poprawić stan techniczny oraz funkcjonalność podmiotu leczniczego. Natomiast w NZOZ „MEDIX” w Wieruszowie zainstalowano platformę schodową dla osób niepełnosprawnych oraz drzwi z okienkiem rejestracyjnym dla dzieci zdrowych.

W ZOZ „ESKULAP” w Sokolnikach stwierdzono zły stan sanitarno – techniczny schodów wejściowych do podmiotu leczniczego. W związku z powyższym wydano decyzję administracyjną na usunięcie nieprawidłowości do dnia 31.12.2018r. Podmiot leczniczy złożył wniosek z prośbą o zmianę terminu wykonania obowiązku, w związku z czym PPIS w Wieruszowie uznał argumenty zawarte w piśmie i wydał prolongatę z terminem do 30.03.2019r.

Stan sanitarno-techniczny placówek medycznych na terenie powiatu wieruszowskiego należy określić jako dobry. Duża część placówek jest wyremontowana, spełnia stawiane im wymagania.

Stan sanitarny kontrolowanych obiektów w roku 2018 nie budził zastrzeżeń.

W rocznym sprawozdaniu z urządzeń sterylizujących na terenie PSSE w Wieruszowie wykazano 18 sterylizatorów na parę wodną pod zwiększonym ciśnieniem.

Sterylizatory na parę wodną pod zwiększonym ciśnieniem pracują w:

Niepublicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej	- 2
Prywatnych Gabinetach Lekarskich	- 16

Kontrolę urządzeń sterylizujących przeprowadza się przy użyciu testów chemicznych, są to paski : SPS Medical, Twindicator, Steam Indicator Strip. Testy chemiczne zakładane są do rękawów papierowo-foliowych, woreczków samoprzylepnych lub wkładane pojedynczo na każdą półkę w autoklawach pomiędzy pakiety z narzędziami lub sprzętem. Ważniejszą rolę spełnia kontrola za

pomocą testów biologicznych – Sporali A.

Sterylizatory kontrolowano testami biologicznymi średnio 10 razy w roku.

Liczba wykonanych testów biologicznych w placówkach lecznictwa otwartego w 2018r. wynosiła 187, z czego:

Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej	- 24
Prywatne Gabinety Lekarskie	- 162

Testy kontrolne wykazywały prawidłową sterylizację sprzętu i narzędzi lekarskich.

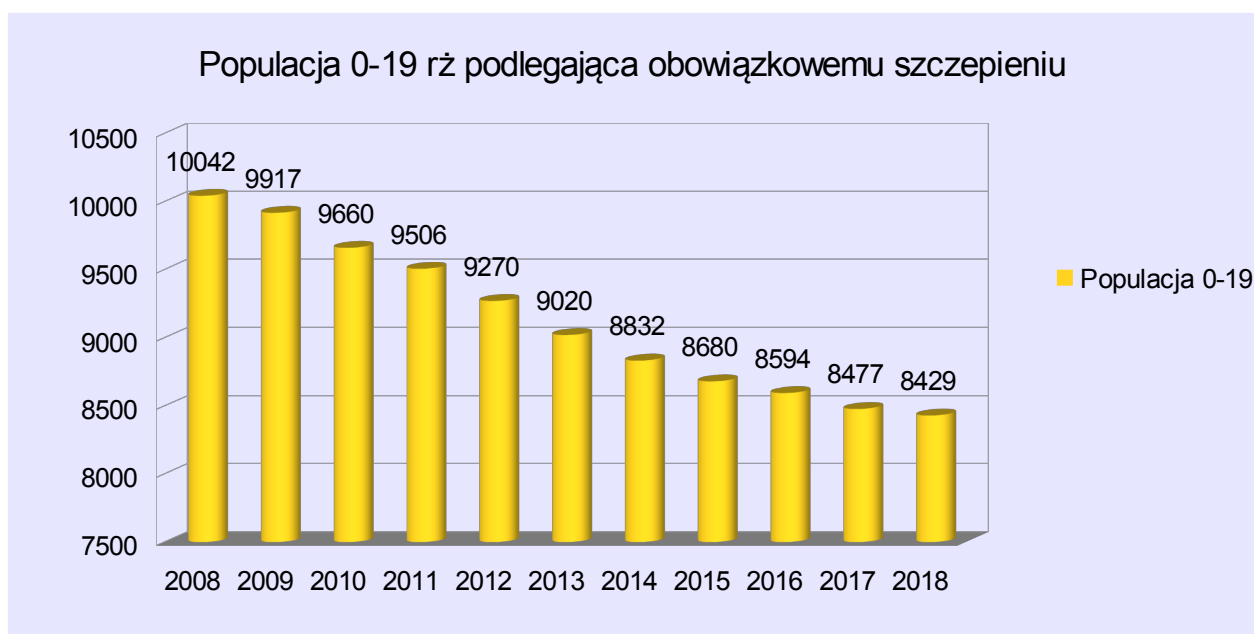
Badania testów biologicznych wykonywane są w Laboratorium PSSE w Wieluniu oraz w NZOZ Centrum Diagnostyki Laboratoryjnej w Łodzi, ul. Niemcewicza 24.

Lekarze: 1 Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej i 6 Prywatnych Gabinetów Lekarskich podpisali umowy na usługę sterylizacji narzędzi i sprzętu wielorazowego użytku.

Pozostałe placówki lecznictwa otwartego korzystają wyłącznie ze sprzętu jednorazowego użytku.

W zakresie nadzoru nad szczepieniami

Na terenie powiatu wieruszowskiego podlegało szczepieniu w 2018r.- 8429 dzieci od urodzenia do 19 roku życia.

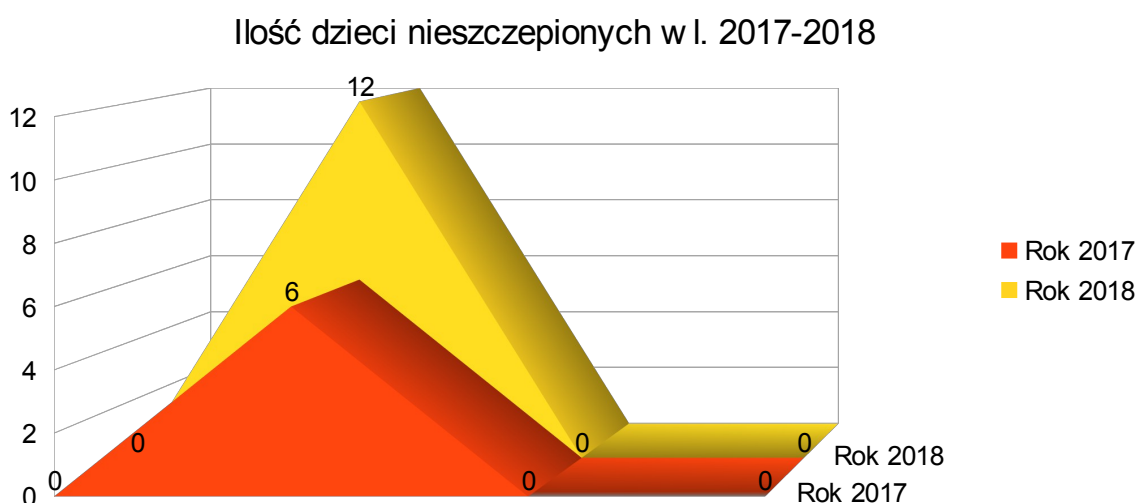

W zakresie chorób przeciwko, którym prowadzone są szczepienia ochronne, odnotowano w ciągu roku zachorowanie na odrę u 8 dzieci w oddziale pediatrycznym w szpitalu w Wieruszowie, które miały kontakt z dzieckiem chorym na odrę (przypadek opisany powyżej jako ognisko zachorowania na odrę). Odnotowano jedno zachorowanie na różyczkę u dziecka w wieku 8 lat

oraz jedno zachorowanie na świnkę u dziecka w wieku 5 lat. **Wyszczepialność przeciwko odrze, śwince i różyczce w rocznikach podlegających szczepieniu przedstawia się następująco: 2016 rocznik – 98,4%, 2009 rocznik- 89,1%. Przeciwno WZW B, Błonicy, Tężcowi ,Krztuścowi, Poliomyelitis i Zakażeniom Haemophilus Influenzae typu b, wyszczepialność jest wysoka i tak w roczniku 2017 wynosi - 99,3 % w roczniku 2016 – 98,8%.**

Na podległym terenie znajduje się 10 punktów szczepień. W ciągu roku wykonano 42 kontrole w podległych punktach szczepień. W gabinetach nie stwierdzono nieprawidłowości pod względem sanitarno - higienicznym. Dzieci szczepione są zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych obowiązującym na dany rok kalendarzowy, szczepionki przechowywane są zgodnie z zaleceniem producenta, odbierane przez osoby upoważnione z zachowaniem łańcucha chłodniczego.

Wykonawstwo obowiązkowych szczepień ochronnych na terenie powiatu wierszowskiego w roku 2018 nie było zadowalające z powodu osób uchylających się od szczepień – 17- ro dzieci wykazano jako uchylające w tym 12 dzieci zgłoszono w 2018 roku , 4 rodziców nie zaszczepiło swoich dzieci w okresie noworodkowym żadną szczepionką z powodów zdrowotnych i powikłań poszczepiennych. Wystawiono 6 upomnień dla rodziców dzieci uchylających się z powodów zdrowotnych, powikłań i przekonań rodziców. Nikt z rodziców dzieci uchylających się nie wykonał obowiązku szczepień, jedno dziecko ma stałe p/wskazanie do szczepień z powodu choroby, dwoje dzieci zostało skierowanych do Poradni specjalistycznej celem konsultacji lekarskiej. Po upływie terminu wykonania szczepienia wystawiono tytuły wykonawcze oraz wnioski o wszczęcie egzekucji i przekazano do Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego celem dalszych działań.

W 2018r w Programie Szczepień Ochronnych nie wprowadzono żadnych zmian.

Szczepienia uznawane są za jedno z największych osiągnięć współczesnej medycyny. Chronią nas przed 26 chorobami i zlikwidowały jedną z najgroźniejszych chorób zakaźnych, ospę prawdziwą, która przed wprowadzeniem szczepień, uśmiercała co trzeciego mieszkańca ziemi. Według danych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), szczepienia każdego roku ratują przed śmiercią ok. 2,5 mln osób na całym świecie. Stosowane regularnie i na masową skalę sprawiły, że znacznie zmniejszyła się w Polsce zapadalność m.in. na odrę, świnkę, różyczkę czy wirusowe zapalenie wątroby typu B.

Niestety od kilku lat rośnie w Polsce liczba osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych. Z danych Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny wynika, że w ciągu ostatnich 5 lat liczba ta wzrosła ponad 4-krotnie (2013 r. – 7248 odmów; 2017 r. – 30 089 odmów). W I poł. 2018 r. odnotowano 34 273 uchylenia od szczepień, a więc więcej niż w całym 2017 r.

Problem ten zauważalny jest również w woj. łódzkim. W 2018 r., podobnie jak w latach wcześniejszych, nastąpił dalszy spadek wykonania szczepień obowiązkowych. Dotyczył on większości szczepień wykonywanych u dzieci i młodzieży w 1, 2, 6, 14 i 19 r.ż. Przykładowo, odsetek dzieci w 2 r.ż. zaszczepionych pierwszą dawką przeciwko odrze, śwince i różyczce, w 2011 r. w woj. łódzkim wynosił 84,3%, natomiast w 2017 r. – 72,8%. Przeciwno błonicy, tężcowi i krztuścowi w 2017 r. zaszczepiono 71,7% dzieci w 14 r.ż. W 2011 r. odsetek zaszczepionych 14-latków przeciwko błonicy i tężcowi wynosił 95,9% .

Jakie konsekwencje przed nami? Niezaszczepienie dziecka może okazać się śmiertelnie groźne dla jego zdrowia. A zwiększająca się liczba osób niezaszczepionych, czyli zmniejszający się odsetek osób uodpornionych – rodzi ryzyko epidemii różnych chorób, występujących teraz sporadycznie.

W ostatnim czasie wokół szczepień ochronnych narosło wiele mitów i półprawd. Należy podkreślić, że szczepionki należą do najskrupulatniej przebadanych i najbezpieczniejszych preparatów medycznych. Podlegają wielu rygorystycznym wymogom w zakresie produkcji, kontroli jakości przed dopuszczeniem do obrotu oraz monitorowania jakości i działań niepożądanych po wprowadzeniu ich do obiegu.

Istotnym elementem kontroli bezpieczeństwa szczepionek jest monitorowanie niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP). Niepożądany odczyn poszczepienny to nieprawidłowa reakcja organizmu pojawiająca się po zastosowaniu szczepionki, a przyczyną NOP może być m.in. działanie samej szczepionki (np. uczulenie na jej składnik) czy nieprawidłowe jej podanie.

W 2018 r w PSSE w Wieruszowie, odnotowano 12 łagodnych NOP-ów w stosunku do 7097 dawek szczepionek podanych, co stanowi 0,16%. Były to łagodne niepożądane odczyny poszczepienne, czyli takie, które nie mają szczególnie dużego nasilenia i charakteryzują się występowaniem miejscowego obrzęku kończyny, miejscowego zaczerwienienia, gorączki.

Pamiętajmy, szczepienia obowiązkowe są nie tylko obowiązkiem. To także przejaw rozsądku, gest altruizmu wobec społeczeństwa oraz wielka troska o najbliższych. I właśnie taką ideę promuje PSSE w Wieruszowie, prowadząc szeroko zakrojona akcję edukacyjną wśród społeczeństwa naszego powiatu.

Wnioski

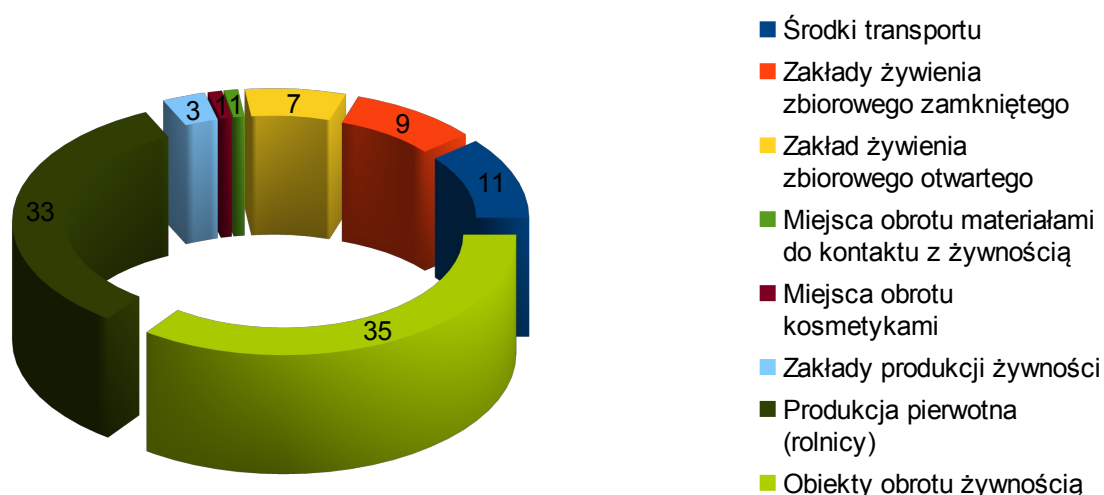
- Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych w 2018 roku, kształtowała się na poziomie porównywalnym do lat poprzednich.
- Opisaną powyżej sytuację epidemiologiczną powiatu wieruszowskiego, określić można jako dobrą oraz stabilną, dzięki stałemu monitoringowi Inspekcji Sanitarnej w Wieruszowie.
- W związku z pojawiającym się zagrożeniem ze strony powracających chorób zakaźnych m.in. odry, wzmożono nadzór epidemiologiczny, przesłano informacje do podmiotów leczniczych oraz zamieszczono informację na stronie internetowej stacji oraz prasie lokalnej.
- Stan sanitarno-techniczny placówek medycznych na terenie powiatu wieruszowskiego należy określić jako zadowalający.

HIGIENA ŻYWNOSCI ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

W roku 2018 pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziale HŻŻ na terenie powiatu wierszowskiego znajdowały się 624 obiekty, 254 z nich skontrolowano, zatwierdzono 18. Przeprowadzono łącznie 364 kontrole sanitarne, w tym 6 kontrole interwencyjnych, 24 rekontrole, 7 kontrole w miejscach obrotu kosmetykami. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 31 kontrole w ramach systemu RASFF w obiektach znajdujących się w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli oraz 3 kontrole w obiektach poza rejestrem. Na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego oceniono 188 zakładów. W roku sprawozdawczym nie stwierdzono obiektów niezgodnych z wymaganiami. Ogółem wydano 8 decyzji administracyjnych na uchybienia oraz 2 upomnienia. Nałożono łącznie 9 mandatów karnych. Nie kierowano wniosków do Sądu Grodzkiego, zawiadomień do Prokuratury oraz wniosków do ŁPWIS w Łodzi celem nałożenia kary pieniężnej.

Struktura (%) obiektów żywnościowo-żywnieniowych w 2018 roku

Automaty do lodów

W 2018 r. pod nadzorem znajdowało się 6 automatów do lodów, nie zatwierdzano nowych obiektów w tej grupie. Wszystkie automaty zostały skontrolowane, przeprowadzono łącznie 6 kontroli, w czasie których oceniano obiekty pod kątem spełniania wymagań sanitarno-higienicznych zgodnie z arkuszem oceny stanu sanitarnego. We wszystkich obiektach wdrożono zasady GHP/GMP oraz opracowano i wdrożono system HACCP. Stan sanitarny i techniczny obiektów jest dobry. W roku sprawozdawczym 2018 nie wydawano decyzji administracyjnych, nie stosowano również karania mandatowego. W ramach urzędowej kontroli żywności nie pobierano próbek do badań laboratoryjnych.

Piekarnie

W roku sprawozdawczym 2018 pod nadzorem znajdowało się 8 piekarni, wszystkie zostały skontrolowane, przeprowadzono łącznie 11 kontroli. W 2 piekarniach wydano decyzje na uchybienia techniczne, w kolejnej piekarni nałożono mandat karny w związku ze stwierdzonymi niezgodnościami.

Podczas kontroli zwracano szczególną uwagę na źródło pochodzenia surowców stosowanych do produkcji oraz warunki magazynowania surowców i wyrobów gotowych. Dokonywano weryfikacji temperatur przy użyciu termometru wzorcowanego w urządzeniach chłodniczych. Sprawdzano również prawidłowość przeprowadzania procesów technologicznych oraz stan techniczny sprzętu i urządzeń produkcyjnych. Istotnym punktem kontroli w tego typu obiektach jest również kontrola procesu dezynfekcji jaj stosowanych do produkcji.

Wyroby gotowe są znakowane zgodnie z obowiązującymi wymaganiami prawnymi, natomiast materiały i wyroby do kontaktu z żywnością posiadają odpowiednie oznakowanie lub atesty. We wszystkich zakładach wdrożono systemy GHP/GMP oraz HACCP, zapisy poszczególnych parametrów prowadzone są regularnie. W 2018 r. nie pobierano próbek do badań laboratoryjnych.

Ciastkarnie

W roku sprawozdawczym pod nadzorem znajdowały się 3 zakłady, wszystkie skontrolowano i oceniono na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego. Ogółem w w/w obiektach przeprowadzono 6 kontroli. We wszystkich ciastkarniach wdrożone są systemy GHP/GMP oraz HACCP, zapisy poszczególnych parametrów prowadzone są regularnie. Podczas kontroli zwracano szczególną uwagę na źródło pochodzenia surowców stosowanych do produkcji oraz warunki magazynowania surowców i wyrobów gotowych, a także ich oznakowanie z uwzględnieniem

informacji o alergenach. Sprawdzano źródło pochodzenia surowców stosowanych do produkcji oraz warunki magazynowania surowców i wyrobów gotowych. Dokonywano weryfikacji temperatur przy użyciu termometru wzorcowanego w urządzeniach chłodniczych - stwierdzano zgodność temperatur. Sprawdzano również prawidłowość przeprowadzania procesów technologicznych oraz stan techniczny sprzętu i urządzeń produkcyjnych, a także instrukcje mycia i dezynfekcji, ochrony przed szkodnikami, postępowania z odpadami.

Istotnym punktem kontroli w tego typu obiektach jest również kontrola procesu dezynfekcji jaj stosowanych do produkcji. Materiały i wyroby do kontaktu z żywnością posiadają odpowiednie oznakowanie lub atesty. W ciastkarniach do badań laboratoryjnych pobrano łącznie 15 próbek. Próbki nie były kwestionowane. W 2018 r. nie stosowano karania mandatowego.

Wytwórnice napojów bezalkoholowych i rozlewnie piwa

W 2018 r. w rejestrze znajdowała się 1 wytwórnia wód gazowanych, przeprowadzono 1 kontrolę. W zakładzie wdrożono zasady GHP/GMP, opracowano i wdrożono system HACCP. W roku sprawozdawczym nie stosowano karania mandatowego i nie wydawano decyzji.

W czasie kontroli sprawdzano min. źródło pochodzenia wszystkich surowców i materiałów pomocniczych wraz z dokumentacją, wyniki badań mikrobiologicznych wody będącej podstawowym surowcem stosowanym przy produkcji napojów oraz wyniki badań gotowego produktu. Prześledzono cały proces technologiczny, zapisy z monitoringu poszczególnych punktów kontrolnych prowadzone są regularnie. Przeanalizowano min. instrukcje mycia i dezynfekcji butelek szklanych, instrukcje postępowania ze stłuczką szklaną, ochrony przed szkodnikami, usuwania odpadów. Segregacja i oznakowanie surowców oraz wyrobu gotowego jest prawidłowe. W roku sprawozdawczym 2018 nie pobierano próbek w ramach urzędowej kontroli.

Zakłady przemysłu zbożowo – młynarskiego

W roku 2018 pod nadzorem znajdował się 1 młyn, w którym przeprowadzono 1 kontrolę. W czasie kontroli sprawdzono proces technologiczny produkcji: sposób kontroli surowców dostarczanych do młyna oraz wyrobu gotowego. Właściciel przedłożył wyniki badań surowca (ziarna) w kierunku mikotoksyn oraz wyrobu gotowego (mąki) w kierunku metali, ponadto w zakładzie przeprowadza się analizę najważniejszych parametrów (wilgotności, gęstości, oceny organoleptycznej, obecności szkodników i temperatury) ziaren dostarczanych przez rolników. Materiały stosowane do pakowania wyrobu gotowego posiadają odpowiednie atesty potwierdzające dopuszczenie do kontaktu z żywnością. Bardzo istotnym punktem kontroli jest sprawdzenie

warunków magazynowania surowców i produktu gotowego. Te warunki są stale monitorowane, rejestry prowadzone są na bieżąco. Zabezpieczenie zakładu przed szkodnikami odbywa się w sposób prawidłowy. W zakładzie opracowano i wdrożono zasady GHP/GMP oraz opracowano system HACCP. W 2018 r. nie pobierano próbek do badań laboratoryjnych.

Sklepy spożywcze

W roku sprawozdawczym objętych nadzorem było 138 obiektów, nie zatwierdzano nowych. Skontrolowano 122 sklepy, przeprowadzono łącznie 186 kontroli, w tym 3 interwencyjne – dotyczyły m.in: sprzedaży produktów żywnościowych zanieczyszczonych pyłem pochodzącym z prowadzonych prac remontowo – budowlanych w sklepie, sprzedaży w jednym ze sklepów produktów po upływie terminu przydatności do spożycia oraz niewłaściwego przechowywania artykułów spożywczych, niewłaściwej jakości produktów. Stosowano karanie mandatowe, nałożono w sumie 3 mandaty karne. Przeprowadzono 30 kontroli w ramach systemu RASFF. W omawianej grupie obiektów, wydano 5 decyzji administracyjnych na poprawę warunków sanitarno – technicznych. W trakcie kontroli zwracano uwagę na warunki przechowywania artykułów spożywczych, szczególnie łatwo psujących się, terminy przydatności do spożycia oraz prawidłowość znakowania żywności, również nieopakowanej, suplementów diety i środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Na stanowiskach mięsnych sprawdzano przestrzeganie warunków chłodniczych i źródło pochodzenia produktów wprowadzanych do obrotu. We wszystkich sklepach spożywczych wdrożono zasady GHP oraz system HACCP. W roku 2018 szczególną uwagę zwracano na pochodzenie środków spożywczych, w szczególności owoców, warzyw i mięsa. Do badań laboratoryjnych pobrano 92 próbki, prób nie kwestionowano.

Kioski

W roku 2018 pod nadzorem znajdowało się 26 kiosków, zatwierdzono 1, skontrolowano 8. Łącznie przeprowadzono 9 kontroli. We wszystkich obiektach opracowano i wdrożono zasady GHP oraz HACCP. W roku sprawozdawczym nie wydano decyzji administracyjnych w omawianej grupie obiektów. Nie stosowano również karania mandatowego.

Magazyny hurtowe

W roku 2018 w rejestrze znajdowały się 4 zakłady, nie zatwierdzano obiektów z tej grupy. Przeprowadzono łącznie 4 kontrole sanitarne. W czasie kontroli zwracano szczególną uwagę na źródło pochodzenia oraz warunki przechowywania towaru, segregację, terminy przydatności do

spożycia, stan techniczny pomieszczeń. We wszystkich obiektach wdrożono zasady GHP oraz opracowano system HACCP. W czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie wydawano decyzji administracyjnych oraz nie stosowano karania mandatowego.

Obiekty ruchome i tymczasowe

W roku 2018 pod nadzorem znajdowały się **32** obiekty, zatwierdzono **5**, skontrolowano **6**. Ogółem przeprowadzono **12** kontroli (w tym jedną interwencyjną – dotyczącą skargi na warunki sprzedaży lodów – nie potwierdzona). W jednym obiekcie ruchomym nałożono mandat karny w związku z niewłaściwym przechowywaniem towaru. We wszystkich obiektach wdrożono system GHP/GMP i system HACCP.

Środki transportu

W 2018 r. pod nadzorem znajdowało się 70 środków transportu, 11 zostało zatwierdzonych, przeprowadzono łącznie 11 kontroli. W tej grupie obiektów nie wydawano decyzji administracyjnych oraz nie stosowano karania mandatowego.

Inne obiekty obrotu żywnością

W roku sprawozdawczym pod nadzorem znajdowało się 15 aptek i 4 sklepy zielarskie, nie zatwierdzano nowych obiektów. Przeprowadzono łącznie 11 kontroli w tych obiektach. Pobrano 5 prób do badań laboratoryjnych – prób nie kwestionowano.

Zakłady żywienia zbiorowego otwarte

W roku 2018 zw rejestrze znajdowało się 45 obiektów, w tym 34 małej gastronomii. Skontrolowano 32, w tym 23 małej gastronomii. Przeprowadzono łącznie 46 kontroli sanitarnych, w tym 26 w zakładach małej gastronomii. Nie stwierdzono obiektów niezgodnych z wymaganiami. Zatwierdzono 5 obiektów, w tym 4 małej gastronomii oraz 1 pijalnię piwa. Odnotowano interwencję w omawianej grupie obiektów, dotyczącą niepełnego cyklu mycia i dezynfekcji naczyń stołowych. Zasadność zgłoszonej skargi została w czasie kontroli potwierdzona. Zasady GHP/GMP oraz system HACCP wdrożony jest we wszystkich nadzorowanych zakładach.

Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na prawidłowość procesów technologicznych z uwzględnieniem poszczególnych etapów procesu produkcyjnego, źródło pochodzenia surowców oraz warunki ich przechowywania. Dokonywano weryfikacji temperatur w urządzeniach chłodniczych za pomocą termometrów wzorcowanych. Sprawdzano stan techniczno

- sanitarny pomieszczeń, urządzeń, sprzętu drobnego, przestrzeganie zasad higieny pracowników. W 2018 r. nałożono 3 mandaty karne w tej grupie obiektów. Karanie stosowano w związku z: brakiem segregacji w magazynie, brakiem ręczników przy umywalkach, brakiem segregacji odzieży w szatni, brakiem prawidłowego cyklu mycia naczyń stołowych, brakiem dojścia do stanowisk pracy w przygotowalni warzyw (składowanie naczyń stołowych), brakiem dostępu w szatni do umywarek do rąk, nieuporządkowanym pomieszczeniem do magazynowania sprzętu porządkowego.

Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte

W 2018 r. pod nadzorem znajdowały się 53 obiekty, 1 zatwierdzono w roku sprawozdawczym, skontrolowano 34 zakłady. W w/w grupie obiektów przeprowadzono ogółem 45 kontroli. W opisywanych zakładach nie wydawano decyzji administracyjnych a także nie pobierano próbek do badań laboratoryjnych, nałożono 1 mandat karny.

Na terenie działalności stacji znajdują się następujące obiekty należące do zakładów żywienia zbiorowego:

- **1 stołówka pracownicza** – skontrolowano 1, przeprowadzono 1 kontrolę. W obiekcie tym opracowano i wdrożono zasady GHP/GMP oraz system HACCP. Nie wydawano decyzji administracyjnych, nie stosowano karania mandatowego.
- **1 stołówka w domach czasowych** - skontrolowano 1, przeprowadzono 3 kontrole. W omawianej grupie wdrożono instrukcje GHP/GMP oraz system HACCP, rejestry prowadzone są na bieżąco, gospodarka odpadami odbywa się prawidłowo. Próbki pokarmowe przechowywane są prawidłowo. Nie stosowano karania mandatowego, nie wydawano decyzji administracyjnych.
- **blok żywienia w domach opieki społecznej** – w roku sprawozdawczym zatwierdzono 1 obiekt, żywienie prowadzone jest w formie cateringu. Skontrolowano 1, w omawianej grupie wdrożono system GHP oraz HACCP .
- **stołówki w żłobkach** – w 2018 r. zarejestrowano 1 obiekt, w omawianej grupie wdrożono systemy GHP/GMP i HACCP – przeprowadzono 2 kontrole.
- **stołówki szkolne** – w rejestrze znajdują się 24 stołówki szkolne, w tym 13 funkcjonuje w systemie cateringowym, skontrolowano 9, przeprowadzono łącznie 9 kontroli. W roku sprawozdawczym nie zatwierdzano omawianej grupy obiektów. We wszystkich stołówkach szkolnych wdrożono zasady GHP/GMP oraz opracowano system HACCP, rejestry prowadzone są na bieżąco. W tej grupie nie stosowano karania mandatowego.

W 2 obiektach prowadzone były półkolonie letnie w obiektach całorocznych (szkołach), jeden turnus harcerski pod namiotami w lesie oraz jeden turnus zorganizowany w obiekcie żywienia zbiorowego otwartego, zatwierdzonego przez PPIS w Wieruszowie – łącznie przeprowadzono 4 kontrole.

- **stołówki w przedszkolach** – w rejestrze znajdują się 24 obiekty, w tym 8 z żywieniem w systemie cateringowym, skontrolowano 21. Przeprowadzono 26 kontroli, zatwierdzono 0. Nie wydawano decyzji administracyjnych. W omawianej grupie we wszystkich obiektach zostały wdrożone GHP i GMP oraz system HACCP. Rejestry prowadzone są na bieżąco. Próbkę pokarmową przechowywane są prawidłowo. W roku sprawozdawczym 2018 WSSE w Łodzi w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego nie przeprowadzała oceny dekadowej jadłospisu. Nałożono 1 mandat na kwotę 100 zł w związku z dopuszczeniem do pracy w kuchni osoby nie posiadającej aktualnego orzeczenia lekarskiego.

Tabela 1. Podstawowe wskaźniki działalności nadzorczej w roku 2017 i 2018

Rodzaj danych	2017 r.	2018 r.
Liczba obiektów według ewidencji	596	618
Liczba obiektów skontrolowanych	204	250
Liczba kontroli i rekontroli	303	355
Liczba decyzji administracyjnych	4	8
Liczba mandatów	4	9
Odsetek obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości	3,9	6,8
Liczba pobranych próbek	109	113
Odsetek próbek kwestionowanych	0	0

Interwencje

W 2018 r. zarejestrowano i rozpatrzono 6 interwencji:

1. Skarga telefoniczna – imienna – dotycząca niewłaściwej jakości sprzedaży ciasta na jednym ze stoisk handlowych na targowisku – nie zasadna, kontrola nie potwierdziła niewłaściwej jakości towaru.
2. Skarga nadesłana drogą e-mail dotycząca sprzedaży produktów żywnościowych zanieczyszczonych pyłem pochodzącym z prowadzonych prac remontowo – budowlanych w sklepie. Kontrola potwierdziła zasadność złożonej skargi, właściciela sklepu ukarano mandatem karnym oraz wstrzymano prace remontowo-budowlane, wstrzymano prace poszczególnych stoisk

do czasu uporządkowania pomieszczeń i sprzętu.

3. Skarga imienna dotycząca zakupu zepsutych bananów w jednym ze sklepów. Próbkę banana przekazano do badań biologicznych, przeprowadzono również kontrolę w sklepie. Podjęte działania nie wykazały nieprawidłowości.

4. Skarga imienna dotycząca zaniedbań higienicznych w obiekcie gastronomicznym (niewłaściwa jakość sprzętu kuchennego, brak orzeczeń lekarskich pracowników). Przeprowadzono kontrolę, podczas której częściowo potwierdziła się zasadność złożonej skargi. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem karnym oraz nakazano usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

5. Skarga telefoniczna anonimowa dotycząca sprzedaży w jednym ze sklepów produktów po upływie terminu przydatności do spożycia oraz niewłaściwego przechowywania artykułów spożywczych. Przeprowadzona kontrola nie potwierdziła nieprawidłowości w tym zakresie.

6. Skarga telefoniczna dotycząca niewłaściwego przechowywania pieczywa i wyrobów ciastkarskich na stoisku handlowym na terenie giełdy. Przeprowadzona kontrola potwierdziła zasadność złożonej skargi, sprawę przekazano do właściwego miejscowo PPIS.

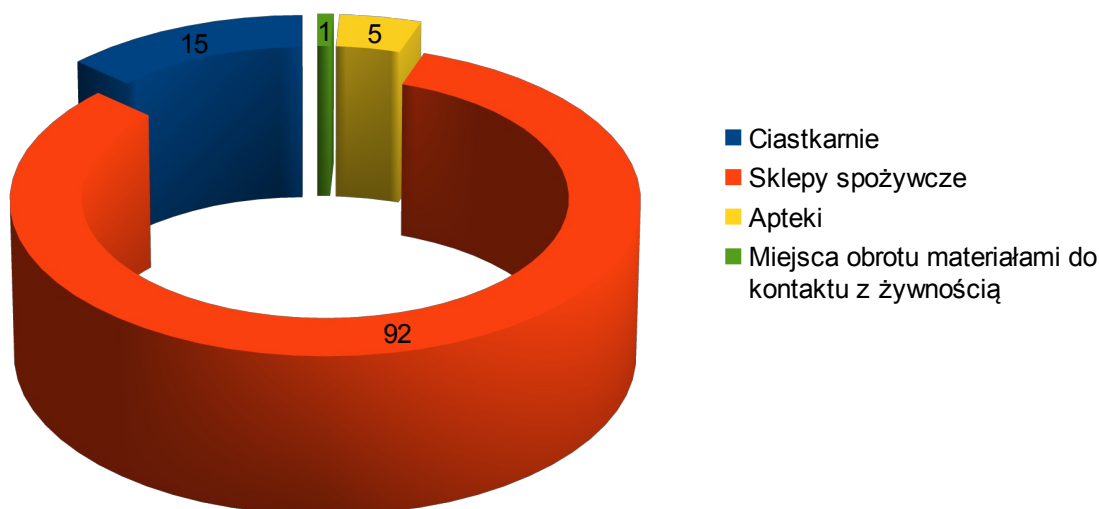
Ocena bezpieczeństwa środków spożywczych krajowych

W roku 2018 przeprowadzono badania laboratoryjne środków spożywczych produkowanych w nadzorowanych zakładach oraz znajdujących się w obrocie w obiektach zlokalizowanych na terenie powiatu: ogółem zbadano 98 prób, z czego nie zdyskwalifikowano próbek, pod względem parametrów mikrobiologicznych zbadano 65 próbek, pod względem parametrów fizyko-chemicznych zbadano 32, żadnej próbek nie zdyskwalifikowano. Pod względem znakowania oceniono 75 próbek środków spożywczych krajowych, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ocena bezpieczeństwa środków spożywczych z importu i UE

W roku 2018 przeprowadzono badania laboratoryjne środków spożywczych produkowanych w nadzorowanych zakładach oraz znajdujących się w obrocie w obiektach zlokalizowanych na terenie powiatu: ogółem zbadano 14 prób, z czego nie zdyskwalifikowano próbek, pod względem parametrów mikrobiologicznych zbadano 5 próbek, pod względem parametrów fizyko-chemicznych zbadano 9, żadnej próbek nie zdyskwalifikowano. Pod względem znakowania oceniono 13 próbek środków spożywczych krajowych, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Wykres obrazujący miejsca poboru prób w 2018 roku

Zatrucia pokarmowe

W roku 2018 odnotowano 1 ognisko zatrucia pokarmowego na terenie objętym nadzorem.

Nadzór nad obiektami produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W 2018 r. nie zarejestrowano na terenie działalności stacji obiektów produkujących opakowania do kontaktu z żywnością i wytwórni kosmetyków. Obrót materiałami do kontaktu z żywnością odbywa się w 9 obiektach, zatwierdzono 2, skontrolowano 2 obiekty, w których przeprowadzono 2 kontrole. W 2018 r. pobrano 2 próbki materiałów do kontaktu z żywnością – próbek nie kwestionowano.

Nadzór nad obiektami produkcji, konfekcjonowania i obrotu kosmetykami

Na terenie działalności stacji nie istnieją wytwórnie kosmetyków. W roku sprawozdawczym 2018 pobrano 4 próbki kosmetyków do badań. Próbek nie kwestionowano.

Kontrola prawidłowości znakowania środków spożywczych

W okresie sprawozdawczym w kierunku znakowania środków spożywczych oceniono ogółem 88 próbek środków spożywczych, z czego nie kwestionowano żadnej próbki. Podczas

przeprowadzanych kontroli obiektów obrotu i produkcji nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie znakowania środków spożywczych.

Kontrola prawidłowości stosowania substancji dodatkowych

W ramach sprawowanego nadzoru, pobrano 11 próbek środków spożywczych na zawartość substancji dodatkowych. Próbek nie kwestionowano.

Działania w zakresie funkcjonowania systemu RASFF i RAPEX

W roku sprawozdawczym 2018 w ramach systemu RASFF przesłano z WSSE w Łodzi 19 powiadomień alarmowych i 5 informacyjnych, dotyczyły one produktów niebezpiecznych wprowadzanych do obrotu lub stosowanych w produkcji. PSSE w Wieruszowie nie zgłaszał produktów w ramach powiadomienia RASFF. W ramach systemu RAPEX nie otrzymano w 2018 roku informacji dotyczącej wprowadzania do obrotu kosmetyków nie wpisanych do Krajowego Rejestru Kosmetyków.

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną

W 2018 r. współpraca z Inspekcją Weterynaryjną prowadzona była w oparciu o Porozumienie ramowe z dnia 07.01.2008 r. i 15.11.2018r o współpracy pomiędzy Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Wieruszowie, a Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Sieradzu. W roku sprawozdawczym wspólnie z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzono w sumie 4 kontrole sanitarne w związku z ASF – 2 kontrole na targowiskach oraz 2 kontrole w obiektach żywienia zbiorowego otwartego.

Inne działania

W roku sprawozdawczym w ramach kontroli akcyjnych przeprowadzono 314 kontroli (w tym kontrole kompleksowe, podczas których nadzorowano poniższe tematy), dotyczyły one:

- wzmożonego nadzoru nad zakładami żywienia zbiorowego otwartego w związku z sezonem letnim i zagrożeniami zatruc pokarmowych - 7 kontroli,
- wzmożonego nadzoru nad rynkiem owoców i warzyw - 23 kontrole,
- wzmożonego nadzoru nad wypoczynkiem letnim dzieci i młodzieży - 5 kontroli,
- wzmożonego nadzoru nad przestrzeganiem wymagań w zakresie informowania konsumentów odnośnie składu żywności niepakowanej, w tym informacji o obecności alergenów - przeprowadzono – 162 kontrole;

- wzmożonego nadzoru w związku z Afrykańskim Pomorem Świń – 117 kontroli.

Wnioski

- w roku sprawozdawczym 2018 podejmowano szereg działań mających na celu poprawę stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów,
- w przypadku stwierdzenia niezgodności podczas kontroli sanitarnych wydawano decyzje na uchybienia sanitarne oraz stosowano karania mandatowe,
- równolegle w czasie kontroli podejmowano dodatkowe działania, mające na celu zapobieganie skutkom zagrożeń związanych z niewłaściwą jakością produktów spożywczych, min. przeprowadzanie ocen znakowania, prezentacji i reklamy suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, dokonywano oceny jadłospisów,
- w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego zwracano uwagę na informowanie konsumentów o obecności alergenów, badano źródła pochodzenia mięsa w związku z zagrożeniem spowodowanym ASF, pobierano próby do badań laboratoryjnych,
- w związku z zagrożeniami zatruciami pokarmowymi występującymi w sezonie letnim prowadzono wzmożony nadzór w obiektach gastronomicznych. Prowadzono również we współpracy z działem OZiPZ prelekcję dotyczącą zdrowego odżywiania,
- wzmożone zostały kontrole nad suplementami diety.

HIGIENA KOMUNALNA

Pracownicy Higieny Komunalnej PSSE w Wieruszowie w myśl ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizują zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny: środowiska, wypoczynku i rekreacji oraz zakładów opieki zdrowotnej. Sprawują bieżący nadzór sanitarny obejmując swoim działaniem 1 miasto i 7 gmin. Kontrolują przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące wody do spożycia, a także obiektów użyteczności publicznej i transportu.

W okresie sprawozdawczym (na dzień 31 grudnia 2018 r.) Higiena Komunalna tut. Stacji obejmowała swoim nadzorem łącznie 194 obiektów, w tym: 28 stacji wodociągowych (2 - bez systemu uzdatniania), 155 obiektów użyteczności publicznej i 11 podmiotów leczniczych.

W roku 2018 przeprowadzono **219 kontroli** w tym:

- **65** kontroli obiektów wodnych,
- **154** kontrole pozostałych obiektów

Porównanie ilości kontroli wodnych i pozostałych obiektów z trzech ostatnich lat przedstawia tabela poniżej.

Rozkład kontroli sanitarnych nadzorowanych obiektów w latach 2016-2018

Obiekty	Kontrole sanitarne		
	w 2016 r.	w 2017 r.	w 2018 r.
wodne	55	68	65
pozostałe	160	155	154
Razem	215	223	219

Do badań laboratoryjnych pobrano **170 prób wody**, w tym: **135** pod względem **fizykochemicznym** (tj.: 128 prób wody do spożycia i 7 prób wody pochodzącej z basenu) oraz **162** pod względem **bakteriologicznym** (tj.: 154 prób wody do spożycia, 4 prób ciepłej wody użytkowej na obecność *Legionella Sp.* i 4 próby wody pochodzącej z basenu).

Porównanie ilości poszczególnych rodzajów pobranych prób wody do spożycia z trzech ostatnich lat przedstawia tabela poniżej.

***Rozkład ilości badań laboratoryjnych wody przeznaczonej do spożycia
w latach 2016-2018***

Ilość pobranych prób			Badania laboratoryjne					
			fizykochemiczne			bakteriologiczne		
2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
134	162	159	120	143	128	132	153	154

Woda z urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę badana była również w ramach kontroli wewnętrznej ich właścicieli. Harmonogramy poboru prób wody do spożycia zostały opracowane przez poszczególnych producentów wody zgodnie z obowiązującymi przepisami i pozytywnie zaopiniowane przez PPIS w Wieruszowie.

W 2018 r. wydano **21 decyzji administracyjnych**, w tym:

- 4 decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia i nakazujące doprowadzenie jakości dostarczanej wody do wymagań zgodnych z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. z rygiorem natychmiastowej wykonalności,
- 1 decyzja nakazująca doprowadzenie jakości dostarczanej wody do wymagań zgodnych z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. z rygiorem natychmiastowej wykonalności,
- 7 decyzji na ekshumacje zwłok lub szczątków,
- 3 decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia,
- 2 prolongaty terminu wykonania obowiązku,
- 4 decyzje na warunki sanitarno-techniczne obiektów.

Wydano również **14 decyzji o opłacie** za negatywne czynności kontrolne i badania laboratoryjne.

Porównanie ilości decyzji administracyjnych merytorycznych i płatniczych z trzech ostatnich lat przedstawia tabela poniżej.

***Rozkład ilości wydanych przez PPIS w Wieruszowie decyzji administracyjnych
w latach 2016-2018***

Decyzje administracyjne	w 2016 r.	w 2017 r.	w 2018 r.
merytoryczne	62	20	21
płatnicze	6	8	14
Razem	68	28	35

Wydano w tym czasie **11 postanowień**:

- **5 postanowień** na sprowadzenie do Polski zwłok lub prochów;
- **2 postanowienia** opiniujące pozytywnie projekty uchwał dot. „Regulaminów utrzymania czystości i porządku na terenie gmin”;
- **3 postanowienia** opiniujące pozytywnie projekt uchwał dot. szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie częstotliwości odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;
- **1 postanowienie** stanowiące pozytywną opinię sanitarną związaną z organizacją imprezy masowej;

Ponadto w tym okresie wydano **70 ocen jakości wody przeznaczonej do spożycia** stwierdzających jej przydatność do spożycia oraz **7 ocen okresowych jakości wody do spożycia przez ludzi** dla wszystkich gmin powiatu wieruszowskiego.

Wydano **1** opinię sanitarną opiniującą pozytywnie lokal apteki w zakresie spełnienia warunków higieniczno- sanitarnych.

Upomnień w 2018 r. nie wydawano.

W 2018 r. do PPIS w Wieruszowie wpłynęło **7 interwencji**, tj.:

- › e-mail dot. m.in. składowania kilku ton obornika bez przykrycia, gnojówki tuż przy drodze powiatowej zanieczyszczając ją oraz związanego z tym odoru i roju much. Wizja lokalna nie potwierdziła zarzutów przedstawionych w informacji, a jedynie obecność przymy obornika usytuowanej przy drodze. Sprawa została przekazana celem dalszego rozpatrzenia wg. kompetencji;

- › e-mail na jakość wody pochodzącej z wodociągu. Pobrano próby wody i wydano decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia oraz nakazano doprowadzić jakość dostarczanej wody do wymagań zgodnych z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. z rygiem natychmiastowej wykonalności. Decyzja została wykonana;
- › pismo dotyczące zapachu wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pochodzącej z instalacji wewnętrznej 3-ech domów w jednej z miejscowości zaopatrywanej z wodociągu publicznego. Badanie próbek wody nie potwierdziło zarzutów;
- › zawiadomienie telefoniczne w związku nieprawidłowym odprowadzaniem ścieków z posesji i postępowaniem z odpadami przez sąsiada osoby skarżącej (wypompowywanie zawartości szamba węzłem strażackim na działkę osoby dzwoniącej, w pobliżu studni kopanej, oraz palenie śmieci lub wywożenie ich do lasu). Na skutek tego, wg skarżącej, woda ze studni ma zapach fekalii i nie można jej pić, a jej posesja nie ma możliwości podłączenia do wodociągu publicznego. W związku z powyższym pobrano próbę wody do spożycia w zakresie monitoringu przeglądowego. Na podstawie sprawozdania PPIS w Wieruszowie stwierdził, że jest zdatna do spożycia. W zakresie postępowania przez sąsiada ze ściekami i odpadami sprawę przekazano do właściwego urzędu gminy celem rozpatrzenia według kompetencji;
- › artykuł w lokalnej prasie, gdzie został podniesiony problem zanieczyszczenia ptasimi odchodami alejek, placu zabaw i urzędzeń do ćwiczeń w parku w jednej z miejscowości na skutek siedliska gawronów na tym terenie i związanego z tym zagrożenia zdrowia. Kontrola przeprowadzona na obiekcie potwierdziła stan opisany w artykule. Wydano zalecenia posprzątania terenu z zanieczyszczeń w trybie niezwłocznym, które wykonano w całości;
- › pismo mieszkańców jednej z miejscowości (przekazane przez WIOŚ w Sieradzu oraz LPWIS) dot. nieprzestrzegania przepisów ochrony środowiska oraz przepisów i wymogów dotyczących funkcjonowania ubojni prowadzonej w bliskim sąsiedztwie domów. Sprawę rozpatrzono zgodnie z posiadanymi kompetencjami. Przeprowadzono wywiad epidemiologiczny z lekarzem POZ na temat zachorowań pacjentów mieszkających w pobliżu ubojni, a następnie sprawę przekazano do urzędu gminy celem rozpatrzenia według kompetencji problemu ewentualnej obecności szczurów spowodowanej tą działalnością;
- › pismo zawiadamiające o naruszeniu wymagań higienicznych i zdrowotnych przez właścicielkę obiektu pokoi gościnnych. Przeprowadzono kontrolę, a właścicielkę ukarano grzywną w postaci mandatu karnego w zakresie zagadnień dotyczących HŻŻiPU. HK wydała zalecenia dotyczące zabezpieczenia gniazdek elektrycznych (jeden ich rodzaj nie

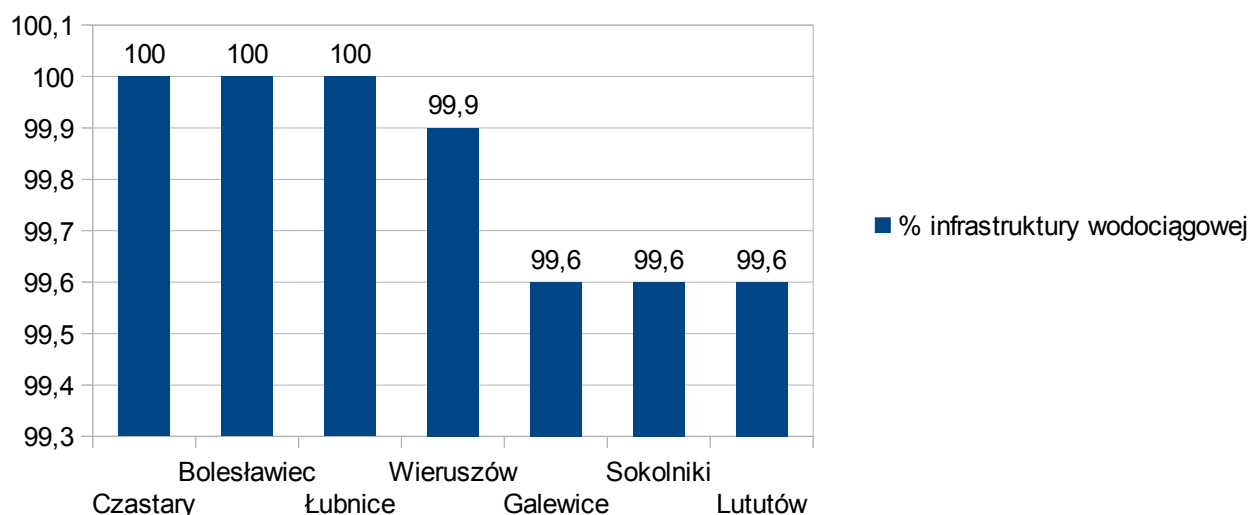
posiadał zabezpieczeń). Zalecenia wykonano w całości.

Dodatkowo pracownicy HK na zgłoszenie inwestora przeprowadzili **kontrole 4-ech nowo powstałych obiektów** (większość wspólnie z komórką ZNS) pod względem spełnienia warunków sanit.-techn. celem ich odbioru, tj.: 1 zakładu kosmetycznego, 1 zakładu fryzjersko-kosmetycznego, 1 apteki i 1 SUW.

Obecnie na terenie powiatu wieruszowskiego mamy ogólnie **28** wodociągów. Spośród 28 wodociągów 2 stanowią indywidualne ujęcie wody do celów działalności zakładowej. W okresie sprawozdawczym wszystkie funkcjonujące na terenie powiatu wieruszowskiego stacje wodociągowe były objęte konsekwentnym nadzorem sanitarnym. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń Stacji Uzdatniania Wody i hydroforni na wodociągach utrzymywał się na stałym poziomie i w większości nie budził zastrzeżeń. Jednak w przypadku 2 SUW PPIS w Wieruszowie wydał decyzje administracyjne w sprawie doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego pomieszczenia SUW w 1-szym przypadku oraz pomieszczenia SUW i urządzeń wodnych - w 2-gim przypadku. Decyzja w sprawie doprowadzenia pomieszczenia SUW do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego została zrealizowana w całości. Natomiast decyzja dotycząca pomieszczenia SUW i urządzeń wodnych została prolongowana na wniosek właściciela do dnia 30.09.2019 r.

Infrastruktura wodociągowa w poszczególnych gminach jest zadowalająca.

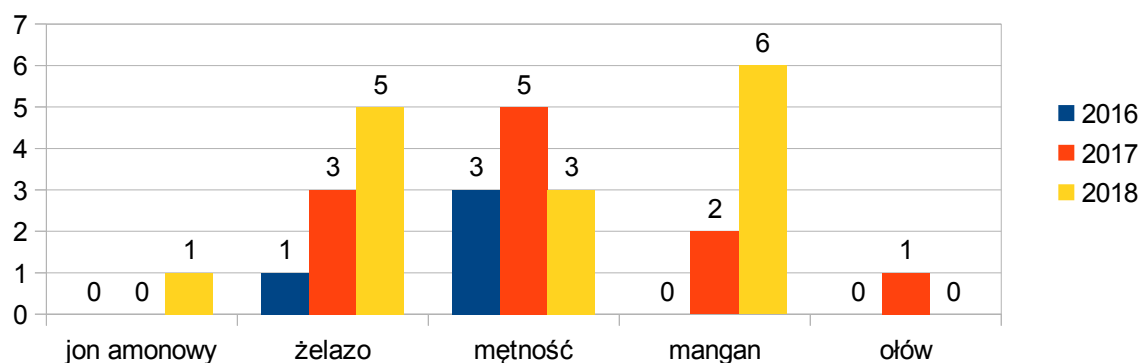
Stopień zwodociągowania - gminy- 2018

Skład fizykochemiczny wody przeznaczonej do spożycia był bez zastrzeżeń w przypadku **21** wodociągów sieciowych. Na 1 wodociągu w 1 punkcie na sieci wystąpiło przekroczenie jonu amonowego. Po działaniach naprawczych badanie próbki wody pobranej w tym samym punkcie na sieci wykazało zawartość parametru w normie. W 5 wodociągach wystąpiło przekroczenie żelaza, w 3 wodociągach - przekroczenia mętności, a w 5 - przekroczenia manganu. W związku z powyższym na 3 wodociągi wydano decyzje warunkowe. W przypadku 1 wodociągu woda podawana była do sieci wodociągu z innej SUW.

Porównanie ilości wodociągów zanieczyszczonych fizykochemicznie w trzech ostatnich latach przedstawia wykres poniżej.

Przekroczenia parametrów fiz.-chem. na wodociągach w l. 2016-2018

Skład bakteriologiczny wody przeznaczonej do spożycia nie budził zastrzeżeń w **18** wodociągach. Ich właściciele nie wskazywali żadnej przyczyny co do możliwości wystąpienia zanieczyszczenia. Wydano 5 decyzji z rygorem natychmiastowej wykonalności na doprowadzenie jakości dostarczanej wody do wymagań zgodnych z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r., 4 decyzje zostały wykonane do końca roku 2018. Na czas doprowadzenia jakości wody do zgodnej z wymaganiami sieć wodociągowa najczęściej podłączana była do SUW, gdzie woda spełniała wymagania.

W okresie sprawozdawczym do tut. Stacji wpłynęły 2 skargi na jakość wody pochodzącej z nadzorowanych wodociągów. Jedna dotyczyła jej zapachu, ale badanie próbek wody nie potwierdziło zarzutów. W drugim przypadku wydano decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia z nakazem doprowadzenia jakości dostarczanej wody do wymagań zgodnych

z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. z rygiem natychmiastowej wykonalności. Decyzja została wykonana.

Na terenie powiatu wieruszowskiego brak jest kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli opartych na wodach powierzchniowych.

W roku 2016 na terenie jednego z gimnazjów w mieście powstał zewnętrzny, napowierzchniowy basen składający się z 2 niecek basenowych i elementów małej architektury (szatnie, prysznice). Toalety dla korzystających z basenu zlokalizowane są w budynku szkoły. Właścicielem obiektu jest Gmina Wieruszów. W roku 2018 basen ponownie został otwarty w miesiącu lipcu i sierpniu. Podczas przeprowadzonej kontroli stan sanitarno-techniczny obiektu nie budził zastrzeżeń. Jakość wody w basenie była sprawdzana zarówno w kontroli wewnętrznej jego właściciela, jak i w kontroli urzędowej. Po przeanalizowaniu sprawozdań z przeprowadzonych badań wody i oszacowaniu ryzyka zdrowotnego dopuszczono basen do użytkowania.

Ogólny stan sanitarno - porządkowy miasta i poszczególnych gmin w roku 2018 był zadowalający. W związku z wytycznymi ŁPWIS przeprowadzono kontrole sanitarne w zakresie utrzymania czystości i porządku w gminach. Stan sanitarno-porządkowy większości skontrolowanych terenów gminy był bez zastrzeżeń lub w trakcie sprzątnięcia. W trakcie kontroli ciągi komunikacyjne w gminach i osiedlach mieszkaniowych były uporządkowane. W rejonach intensywnego ruchu pieszych, parkach i niektórych parkingach zamontowano stałe kosze na odpady (nieprzepełnione, w dobrym stanie technicznym). Chodniki wyłożone betonowymi płytkami lub kostką brukową. Stan techniczny przystanków autobusowych na nadzorowanym terenie był w większości dobry i dostateczny. Zagrożenia epidemiologiczne nie stwierdzono. Każdego roku gminy przyłączają się do akcji „Sprzątnięcie Świata” oraz „Wysprzątnijmy powiat wieruszowski na wiosnę” organizowanych przez Starostwo Powiatowe w Wieruszowie.

Jednak w związku z ukazaniem się artykułu w lokalnej prasie, pt. „Gawrony wywołują dyskusję”, dot. zanieczyszczenia ptasimi odchodami chodników, ławek, sprzętu rekreacyjnego i obszaru wokół placu zabaw na skutek siedliska gawronów na pobliskich drzewach w parku na terenie Gminy Sokolniki, przeprowadzono dodatkową kontrolę sanitarną. Lustracja potwierdziła większość przedstawionych zarzutów, choć ławki i urządzenia placu zabaw były oczyszczone po zimie. Dodatkowo stwierdzono miejscowe zaśmiecenie powierzchni parku kapslami, butelkami, gałęziami itp. śmieciami oraz niewymienienie przed sezonem letnim piasku w piaskownicy i brak jej zabezpieczenia przed odchodami zwierzęcymi. Z uwagi na powyższe wydano zalecenia pokontrolne na usunięcie nieprawidłowości w terminie niezwłocznym. Kontrola sprawdzająca wykonanie

wydanych zaleceń wykazała wykonanie ich w całości, choć źródło zanieczyszczeń w parku, jakim są gawrony, pozostaje bez zmian ze względu na ich ochronę.

W 2018 r. skontrolowane zostały **3 piaskownice ogólnodostępne**. Stan sanitarny podczas kontroli nie budził zastrzeżeń. Z przedstawionych faktur sprawdzano terminy wymiany piasku. Piaskownice zlokalizowane są na placach zabaw, gdzie w widocznym miejscu umieszczone są regulaminy korzystania z nich. W dniu kontroli kosze na odpady nieprzepełnione, teren przyległy uporządkowany, piasek w piaskownicach czysty, bez odchodów zwierzęcych.

W powiecie wieruszowskim gospodarka **odpadami stałymi** nie budziła większych zastrzeżeń. Kwestia zarządzania i nadzoru nad gospodarką odpadami, na terenie nadzorowanym przez PSSE w Wieruszowie, jest coraz bardziej uporządkowana. W 2018 r. wszystkie gminy miały podpisane umowy na odbiór odpadów z firmą „Eko-Region” Sp. z o.o. z Bełchatowa, która zajmuje się również zbiórką odpadów wielkogabarytowych i przeterminowanych leków. Na terenach niektórych gmin funkcjonują Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

Nieczystości płynne w powiecie wieruszowskim odprowadzane są na 7 oczyszczalni ścieków: w Wieruszowie, Bolesławcu, Lututowie, Łubnicach, Parcicach, Galewicach i w Sokolnikach. Ścieki dopływają tam sieciami kanalizacyjnymi, bądź dowożone są wozami asenizacyjnymi z miejscowości nieskanalizowanych.

Na terenie powiatu wieruszowskiego na koniec 2018 roku funkcjonowało **8 szaletów publicznych**, w tym 4 Miejsca Obsługi Pasażerów (MOP-y) przy trasie E-8. Skontrolowanych zostało 7. Czystość bieżąca w czasie przeprowadzanych kontroli nie budziła zastrzeżeń (utrzymywana na bieżąco przy użyciu środków myjących, dezynfekcyjnych i zapachowych). Stwierdzono zły stan techniczny w 1 obiekcie, dotyczył rdzawych plam na stalowych ścianach oraz zacieków i zakamienienia z zewnątrz stalowej muszli. W związku z powyższym wydano zalecenia pokontrolne na usunięcie uchybień w terminie nie dłuższym niż 14 dni. Jednak właściciel wystosował prośbę o jego prolongatę o kolejne 2 tygodnie. Zalecenia wykonano w całości.

W 2018 roku pod nadzorem Higieny Komunalnej PSSE w Wieruszowie znajdowało się 11 **podmiotów leczniczych**, w tym: 10 Ośrodków Zdrowia i 1 Centrum Diagnostyki Laboratoryjnej. Wszystkie zaplanowane na 2018 r. obiekty zostały skontrolowane. Stwierdzono zły stan techniczny schodów wejściowych na 1 ośrodku zdrowia, na który PPIS w Wieruszowie wydał

decyzję adm. we wiodącej komórce Epidemiologii. Decyzji administracyjnych na stan sanitarno – techniczny, jak i mandatów karnych, w komórce Higieny Komunalnej nie wydawano. Gospodarka odpadami komunalnymi (stałymi i płynnymi) oraz medycznymi w podmiotach leczniczych, w omawianym okresie, była uregulowana i nie budziła zastrzeżeń. Wszystkie nadzorowane ośrodki zdrowia corocznie przedkładają do Marszałka Województwa Łódzkiego informację o wytwarzanych odpadach medycznych oraz o sposobach gospodarowania nimi.

Na terenie powiatu wierszowskiego na koniec 2018 roku w ewidencji PSSE w Wieruszowie znajdowało się: 31 **zakładów fryzjerskich**, 10 **zakładów kosmetycznych**, 6 **zakładów odnowy biologicznej** i 13 **zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej**. Razem 60 obiektów tego typu. W okresie sprawozdawczym nie skontrolowano 5 z nich, ponieważ 2 z nich są nieczynne do odwołania (jeden z powodu przebywania właścicielki obiektu na zwolnieniu lekarskim, a drugi z powodu przebywania pracownika obiektu na urlopie wychowawczym), 2 to zakłady nowo otwarte, zaplanowane do kontroli na 2019 r., a w przypadku 1 zakładu fryzjerskiego poczta pomyłkowo dostarczyła zawiadomienie o zamiarze kontroli pod inny adres (kontrola została przeprowadzona na początku 2019 r.). Pozostałe obiekty zostały skontrolowane. Łącznie przeprowadzono na nich 59 kontroli sanitarnych, w tym 2 w związku z rozpoczęciem działalności i dopuszczeniem do użytkowania. W okresie sprawozdawczym 4 zakłady zakończyły swoją działalność gospodarczą, 1 pod koniec 2018 r. przekwalifikował się na podmiot leczniczy i obecnie jest pod nadzorem komórki Epidemiologii. Podczas kontroli nowych obiektów świadczących usługi, w trakcie wykonywania których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek, ich właściciele informowano o obowiązku wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. W roku sprawozdawczym stan techniczny tych zakładów nie budził zastrzeżeń. Decyzji administracyjnych na tego typu obiektach w 2018 r. nie wydawano. Jedynie podczas kontroli na 1 zakładzie fryzjerskim nałożono grzywnę w postaci mandatu karnego za brak sterylizacji materiałów mogących naruszyć ciągłość tkanki.

Porównanie liczby zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej na przestrzeni trzech ostatnich lat przedstawia tabela poniżej.

**Rozkład ilości zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej
w latach 2016-2018**

Zakłady	Liczba w ewidencji w poszczególnych latach		
	2016 r.	2017 r.	2018 r.
fryzjerskie	34	34	31
kosmetyczne	5	9	10
odnowy biologicznej	8	7	6
świadczące więcej niż jedną z usług	11	13	13
Razem	58	63	60

Jeśli chodzi o **bazę noclegową** to na terenie nadzorowanym przez Higienę Komunalną PSSE w Wieruszowie w 2018 r. znajdowały się: 1 motel, 6 obiektów pokoi gościnnych, 1 obiekt domków kempingowych oraz 12 gospodarstw agroturystycznych. Wśród skontrolowanych, brak było obiektów złych pod względem sanitarno-porządkowym. W związku z powyższym nikogo nie ukarano grzywną w drodze mandatu karnego. Obiekty wyróżniające się pod względem standardu świadczonych usług to 2 obiekty pokoi gościnnych usytuowane na wsi. Istnieją jednak obiekty tego typu spełniające minimalne wymagania, co do wyposażenia i zakresu świadczonych usług, tj. 2 gospodarstwa agroturystyczne na wsi. 5-u gospodarstw agroturystycznych nie skontrolowano z powodu pełnego obłożenia obiektów w sezonie, a 1-go ze względu na jego zamknięcie w dniu kontroli.

Reasumując powyższą ocenę stanu sanitarnego powiatu wieruszowskiego należy dodać, że pod bieżącym nadzorem Higieny Komunalnej PSSE w Wieruszowie w 2018 r. znajdowały się jeszcze: 24 cmentarze, 15 aptek, 2 domy kultury, 1 kino, 3 stacje paliw, 1 pralnia usługowa, 1 kostnica oraz 1 dworzec autobusowy. Wszystkie obiekty w 2018 r. spełniały podstawowe wymagania sanitarno-techniczne oprócz dworca. Zły stan sanitarno-techniczny dotyczył licznych zacieków i łuszczących się powłok malarskich w hali dworcowej oraz zbitych 2 szyb w oknach, a także składowania zdemontowanego starego sprzętu na terenie przyległym do dworca. Na powyższe nieprawidłowości PPIS w Wieruszowie wydał decyzję administracyjną z dwoma terminami wykonania obowiązków, tj. do 15.09.2018 r. i 31.12.2018 r. Obowiązki dotyczące 1-szego terminu zostały wykonane.

Wnioski

- z analizy ilości pobranych prób, na przestrzeni trzech ostatnich lat, wynika, że najwięcej pobrano ich w roku 2017, a najmniej - w 2016, co relatywnie wynika z liczby przekroczeń wartości normatywnych parametrów w tych latach,
- na przestrzeni trzech ostatnich lat największa liczba decyzji administracyjnych, zarówno merytorycznych, jak i płatniczych, została wydana w 2016 r., a najmniejsza w roku minionym, co wynika z faktu, że od 2017 r. oceny jakości wody do spożycia nie są wydawane w formie decyzji adm.,
- w 2018 roku w 7-miu wodociągach odnotowano przekroczenie parametrów fizykochemicznych (w 1-nym – jonu amonowego, w 1-nym – samego żelaza, 2-óch – samego manganu, w 1-nym – żelaza i mętności, w 2-óch – żelaza i manganu, w 2-óch – żelaza, mętności i manganu).
- natomiast w 10 przypadkach stwierdzono zanieczyszczenie mikrobiologiczne;
- liczba objętych nadzorem zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej itp., w porównaniu z końcem roku 2017 r., zmniejszyła się pod koniec 2018 r., tj. z 63 na 60 obiekty tego typu.

HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Ocena stanu sanitarnego poszczególnych typów zakładów nauczania i wychowania w powiecie wieruszowskim za 2018 rok

Działalność Higieny Dzieci i Młodzieży w roku sprawozdawczym, koncentrowała się na działaniach mających na celu stworzenie w szkołach i innych placówkach, środowiska sprzyjającego zdrowiu dzieci i młodzieży. Poprzez zwrócenie szczególnej uwagi na warunki do utrzymania higieny osobistej, a także zagospodarowania przestrzeni zgodnie z wymaganiami higieny.

1. Nadzorem objętych było: 54 obiekty stałe i sezonowe

2. Działalność kontrolno-represyjna w 2018 roku, w porównaniu z 2017 rokiem przedstawiała się następująco:

- działalność kontrolna

Tematyka	2017	2018
Liczba placówek stałych	54	54
Liczba placówek sezonowych	18 w tym skontrolowanych 15	18 w tym skontrolowanych 13
Łączna liczba dzieci i młodzieży w placówkach stałych	6778	6826
Łączna liczba dzieci i młodzieży w skontrolowanych placówkach sezonowych	830	753
Liczba kontroli zaplanowanych	120	120
Liczba kontroli wykonanych	146	144
Interwencje	0	1

- działalność represyjna

	2017	2018
Liczba decyzji merytorycznych, w tym opinia w formie decyzji dla żłobka	6	5
Liczba decyzji płatniczych	7	6
Liczba decyzji przedłużających	2	2
Liczba mandatów (na kwotę)	0	0
Liczba upomnień	0	2

Na bieżące uchybienia sanitarne wydawano zalecenia pokontrolne, które wykonywano w terminie.

3. Stan sanitarny poszczególnych typów placówek nauczania i wychowania (żłobek, przedszkola, szkoły funkcjonujące samodzielnie i w zespołach, placówki wsparcia dziennego i placówki rekreacyjne, wypoczynek letni i zimowy)

3a. Żłobki

W 2018 roku pod nadzorem znajdował się 1 żłobek: Żłobek Miejski w Wieruszowie.

Stan sanitarno-higieniczny w żłobku zachowany. W 2018 roku w Żłobku Miejskim w Wieruszowie

poprawiono stan techniczny nawierzchni syntetycznej na placu zabaw, która była wykruszona i nierówna. Dyrektor Żłobka prowadziła od wiosny 2017r. procedurę reklamacyjną (urządzenia i wyposażenie placu zabaw obejmowała gwarancja). Na wniosek organu prowadzącego wydano opinię w formie decyzji w której ponownie określono maksymalną liczbę miejsc dla dzieci w Żłobku Miejskim w Wieruszowie, w związku ze zmianą uregulowań prawnych.

Z dniem 01.01.2018r. zlikwidowano Żłobek „Mali Odkrywcy Junior” w Wieruszowie.

3b. Przedszkola

Na terenie powiatu wieruszowskiego funkcjonuje **26** przedszkoli, w tym: 8 przedszkoli samodzielnych, 10 przedszkoli w zespołach szkół 8 innych form wychowania przedszkolnego.

Tereny przedszkoli są ogrodzone, oznakowane zakazem palenia. Nawierzchnie dróg i przejść są utwardzone. W ramach kontroli bieżących skontrolowano wszystkie place zabaw, w czasie kontroli zwracano również uwagę na stan sanitarno-higieniczny terenów przyległych. Większość urządzeń terenowych na przedszkolnych placach zabaw posiada certyfikaty, a te stare, które nie posiadają certyfikatów są na bieżąco odnawiane. W 2018 roku usunięto dużą ilość starych, wyeksploatowanych, metalowych urządzeń terenowych na placu zabaw w Przedszkolu w Lututowie.

Wszystkie przedszkola są skanalizowane i podłączone do wodociągów publicznych. W czasie kontroli stwierdzano, że urządzenia sanitarne w placówkach są czyste i sprawne. Ponadnormatywna liczba dzieci na urządzenie sanitarne występuje w Przedszkolu w Bolesławcu. W przedszkolach nie stwierdzono braku środków do utrzymania higieny osobistej.

W Przedszkolu w Lututowie w trakcie bieżącej kontroli stwierdzono brak ciepłej wody przy wszystkich umywalkach w sanitariatach (wcześniej ciepła woda była zapewniona), dyrektor tłumaczył zaistniałą sytuację awarią. Wydano decyzję administracyjną z krótkim terminem realizacji, kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zalecenia zawartego w decyzji.

W Przedszkolu w Lututowie sanitariaty wymagają podniesienia standardu wyposażenia.

W 2017 roku wydano decyzję administracyjną w Przedszkolu w Lututowie na doprowadzenie do odpowiedniego stanu sanitarno-higienicznego ścian powyżej płytek w sanitariacie na parterze oraz do odpowiedniego stanu osłon na jarzeniówkach w salach zabaw, decyzję wykonano w 2018 roku.

W 2018 roku organ prowadzący przeprowadził remont wszystkich pomieszczeń w Przedszkolu nr 3 w Wieruszowie, podnosząc standard wyposażenia sal zabaw i sanitariatów.

Mikroklimat w salach zabaw, na który składa się temperatura mierzona termometrem wzorcowym, wietrzenie sal, sprawność przewodów wentylacyjnych sprawdzana przez kominiarzy, możli-

wość ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem i co najmniej 50% powierzchni okien o konstrukcji umożliwiającej otwieranie, nie budzi zastrzeżeń w kontrolowanych przedszkolach.

Sale zajęć przeznaczone są do realizacji zadań wychowawczo-dydaktycznych, jak również do zabaw, spożywania posiłków, wypoczynku i leżakowania. Stan techniczny wyposażenia i sprzętu jest dobry lub dostateczny.

W czasie bieżących kontroli zwracano również uwagę na prawidłowe zestawienie stolików i krzeseł oraz dostosowanie ich do wzrostu dzieci. W przedszkolach przy zakupie nowych zabawek Dyrektorzy zwracają uwagę, aby zapewniały bezpieczeństwo i były oznakowane symbolem CE.

W przedszkolach brak jest gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej.

3c. Szkoły

W powiecie wieruszowskim znajdują się **34** szkoły różnego typu, rodzaje szkół i ich liczbę przedstawia poniższa tabela:

Typ placówki	Szkoły podstawowe	Gimnazja	Zespoły szkół ogólnokształcących	Razem
Liczba	20	2	12	34

W 2018 roku do rejestru obiektów dodano Zespół Szkół Rolniczych w Lututowie, dla którego od 01.01.2018 roku organem prowadzącym jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Obiekt kontrolowany był dotychczas przez WSSE w Łodzi, w 2018 roku nie został skontrolowany ponieważ nie zaplanowano kontroli w harmonogramie na dany rok.

● **Ocena stanu technicznego**

Tereny szkół są ogrodzone, a otoczenia uporządkowane.

Wszystkie budynki znajdują się w dobrym/dostatecznym stanie technicznym i żaden nie wymaga remontu kapitalnego, a jedynie bieżących remontów i konserwacji. Na bieżący stan techniczny wydawane są decyzje administracyjne lub zalecenia.

W 2018 roku wydano w szkołach 3 nowe decyzje administracyjne, dot.:

1. doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-higienicznego ścian w salach lekcyjnych, ścian i podłogi w szatni szkolnej w Szkole Podstawowej w Węglewicach (z 2018r.); **wykonano**,

2. doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego parkietu i ścian w sali gimnastycznej, ścian w sanitariatach oraz odnowienia ogrodzenie w Szkole Podstawowej w Radostowie (z 2018r.); **wykonano**,

3. doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego parkietu i ścian w sali gimnastycznej oraz parkietu i ścian w sali lekcyjnej w Szkole Podstawowej nr 1 w Wieruszowie (z 2018r.), termin nie upłynął, oraz 2 prolongaty, dot.:

1. doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego nawierzchni placu stanowiącego dojście do budynku w Zespole Szkół w Dietrzkowicach (termin nie upłynął),

2. doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego parkietu w korytarzu szkolnym w Szkole Podstawowej w Biadaszkach, decyzję po prolongacie terminu wykonano w 2018 roku.

W 2018r. wyegzekwowano 7 decyzji administracyjnych, w tym 2 nowe opisane powyżej i 5 z lat ubiegłych:

1. doprowadzono do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego parkietu w salach lekcyjnych na II piętrze w Szkole Podstawowej nr 1 w Wieruszowie (z 2016r.),

2. doprowadzono do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego parkietu w sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 2 w Wieruszowie (z 2016r.),

doprowadzono do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego parkietu w korytarzu szkolnym w Szkole Podstawowej w Biadaszkach (z 2017r.),

4. doprowadzono do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego sanitariatu w Szkole Podstawowej w Pieczyskach (z 2017r.),

5. doprowadzono do odpowiedniego stanu sanitarno-higienicznego ścian na korytarzach, w trzech salach lekcyjnych i w sanitariatach powyżej płytek oraz do odpowiedniego stanu technicznego drzwi do kilku kabin WC w Szkole Podstawowej w Wyszanowie (z 2017r.).

● ***Ocena warunków do utrzymania higieny osobistej***

Wszystkie szkoły są podłączone do wodociągów i skanalizowane i nigdzie nie występują ustępy zewnętrzne. Zgodnie z rozporządzeniem MEN we wszystkich placówkach musi być zapewniona ciepła i zimna bieżąca woda, przez cały rok szkolny oraz środki do utrzymania higieny osobistej (mydło w dozownikach, papier toaletowy i ręczniki jednorazowe lub suszarki do rąk). Brak dostępu do ciepłej bieżącej wody i środków do utrzymania higieny osobistej może być jedną z przyczyn ciągle wysokich wskaźników zachorowalności na choroby zakaźne.

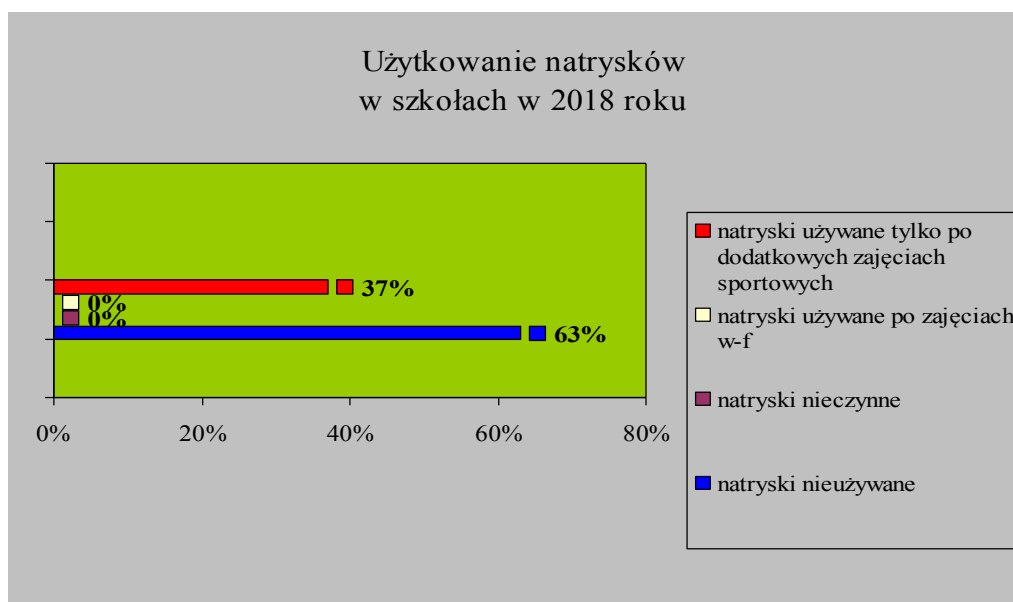
Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach przedstawiały się następująco: mydło w dozownikach lub w kostce, papier toaletowy (czasami również do osuszania rąk), ręczniki

jednorazowe lub suszarki zapewnione zostały we wszystkich placówkach.

Ciepła woda przez cały rok szkolny zapewniona jest we wszystkich szkołach. Urządzenia sanitarne w placówkach są naprawiane na bieżąco. Standardy dostępności uczniów do urządzeń sanitarnych nie zostały zachowane w jednej szkole podstawowej (Szkoła Podstawowa nr 1 w Wieruszowie, budynek główny). Wydano 1 decyzję administracyjną na niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny ścian w sanitariatach (Szkoła Podstawowa w Radostowie).

Uczniowie nie korzystają z natrysków po zajęciach wychowania fizycznego, sytuacja taka spowodowana jest krótkim czasem trwania przerw międzylekcyjnych.

Natryski wykorzystywane są zazwyczaj po zajęciach sportowych pozalekcyjnych (37% szkół) lub nieużywane pomimo, że są czynne (63% szkół).

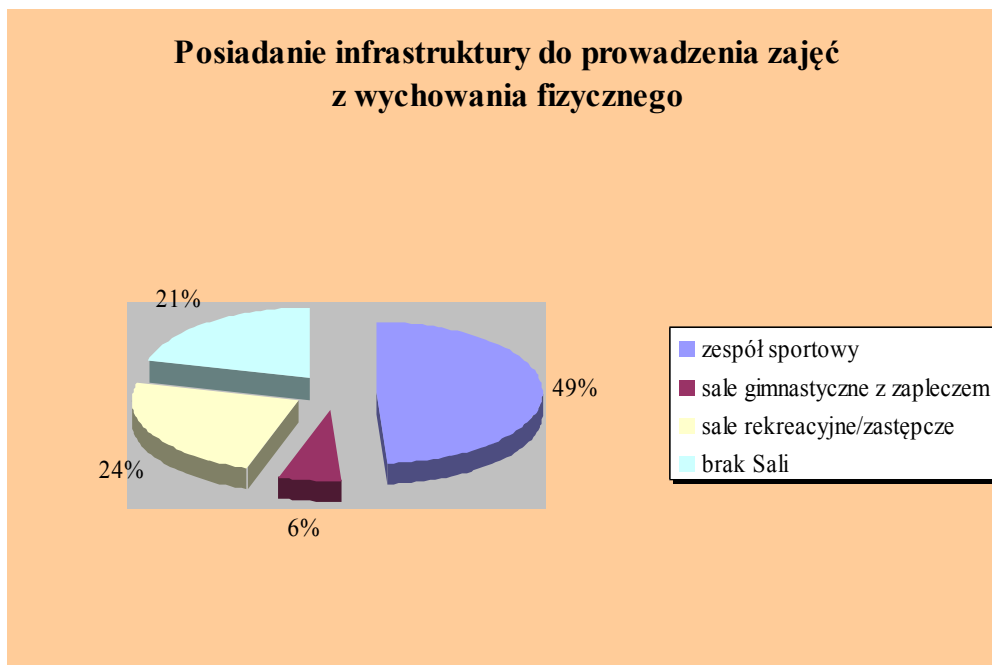

- **Infrastruktura do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego**

Szkolny zespół sportowy posiada 16 szkół (49%), salę gimnastyczną z niepełnym zapleczem posiadają 2 szkoły (6%), w 8 szkołach (24%) znajdują się sale rekreacyjne/zastępcze, a w pozostałych 7 szkołach (21%) brak jest sali gimnastycznych. Zajęcia z wychowania fizycznego, w tych szkołach odbywają się na korytarzach, jedynie uczniowie Szkoły Podstawowej w Galewicach korzystają z sali gimnastycznej gimnazjum. Wiosną zajęcia z wychowania fizycznego mogą odbywać się w tych szkołach na boiskach szkolnych (często wielofunkcyjnych) czy licznych placach zabaw. Wystosowano 3 wystąpienia pokontrolne do organów prowadzących,

a do wiadomości do PINB w Wieruszowie, dotyczące złego stanu technicznego urządzeń terenowych na szkolnych placach zabaw. W szkołach, w których brak jest boisk (4 placówki), uczniowie korzystają z obiektów wiejskich.

Poniższy wykres przedstawia sytuację w tym zakresie:

- **Warunki pracy ucznia**

Na właściwy rozwój ucznia wpływa m.in. organizacja procesu nauczania i wychowania w szkołach, zwłaszcza zaś planowanie nauki i odpoczynku, dostosowanie stanowiska pracy ucznia do wzrostu oraz ciężar tornistra.

Ocena dostosowania mebli do wzrostu uczniów:

	2017	2018
liczba placówek, w których dokonano pomiaru	5	6
liczba oddziałów, w których dokonano pomiaru	9	10
liczba ocenionych stanowisk	80	114
niewłaściwe w ilu placówkach	1	1
niewłaściwe w ilu oddziałach	2	1
liczba stanowisk nieprawidłowych	5	1

W szkołach nie zwraca się dostatecznej uwagi na prawidłowe rozsadzanie uczniów w ławkach. Siedzenie natomiast w nieprawidłowej pozycji skutkuje powstawaniem oraz utrwalaniem wad postawy. Sytuacja dotycząca dostosowania mebli do wzrostu dzieci/uczniów lepiej wygląda w szkołach wiejskich, gdzie nauczyciele zwracają większą uwagę na prawidłowe usadzanie uczniów w ławkach. W szkołach i przedszkolach sukcesywnie zakupuje się meble posiadające certyfikaty, ale są też meble pozyskane od sponsorów, bez certyfikatów.

Ocena rozkładów zajęć lekcyjnych:

	2017	2018
liczba placówek, w których dokonano oceny	33	33
liczba oddziałów, w których dokonano oceny	254	276
niewłaściwe w ilu placówkach	5	4
niewłaściwe w ilu oddziałach	10	15

W szkołach powiatu wierszowskiego zajęcia prowadzone są w systemie jednozmianowym. Nadal zastrzeżenia budzi organizacja procesu nauczania i wychowania. Spotykamy nieprawidłowości w rozkładach zajęć, które wynikają głównie z konieczności dostosowania rozkładów zajęć do pracy nauczycieli przedmiotowych w kilku wiejskich szkołach podstawowych. W związku z tym nie zachowuje się wymogów określonych w rozporządzeniu.

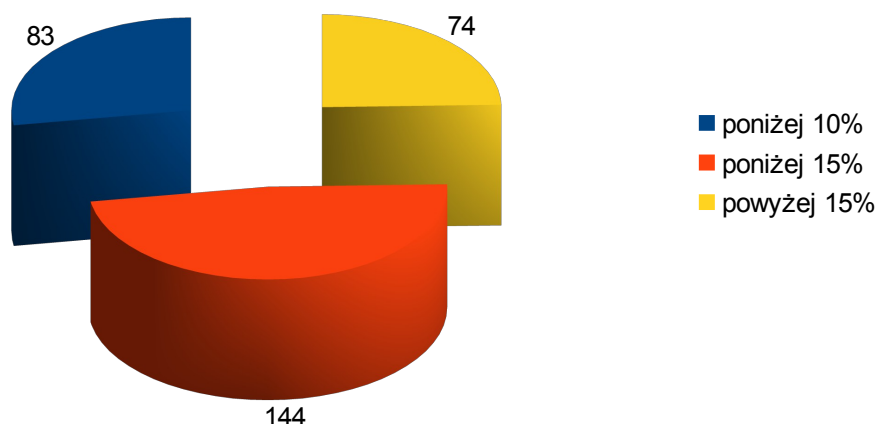
Ocena obciążenia uczniów klas I-VIII ciężarem tornistrów:

W 2018 roku zgodnie z wytycznymi Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi, przeprowadzono w jednej szkole podstawowej miejskiej i jednej wiejskiej, ocenę obciążenia uczniów klas I-VIII ciężarem tornistrów. W trakcie pomiarów określono wiek ucznia, płeć, ciężar ciała i ciężar tornistra/plecaka.

Badaniami objęto 301 uczniów szkoły miejskiej i uzyskano następujące wyniki: ciężar tornistra nie przekroczył 15% masy ciała u 227 uczniów, w tym u 83 uczniów nie przekroczył 10% masy ciała, **ciężar tornistra przekroczył 15% masy ciała u 74 uczniów.**

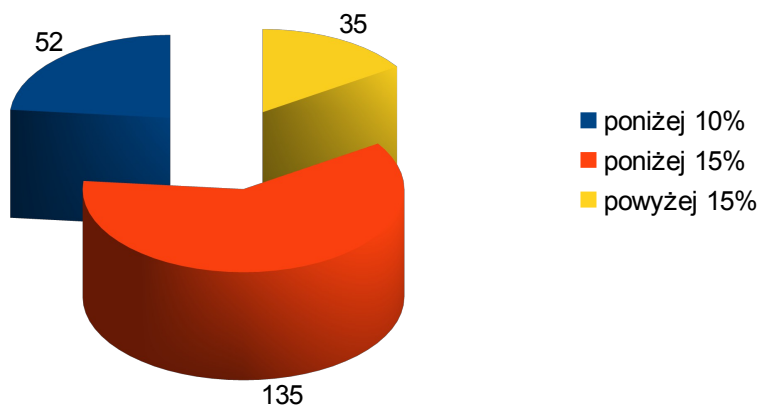

Waga tornistra do wagi ciała ucznia w % (miasto)

Badaniami objęto również 170 uczniów szkoły wiejskiej i uzyskano następujące wyniki: ciężar tornistra nie przekroczył 15% masy ciała u 135 uczniów, w tym u 52 uczniów nie przekroczył 10% masy ciała, **ciężar tornistra przekroczył 15% masy ciała u 35 uczniów**. We wszystkich szkołach, dla wszystkich klas są wydzielone miejsca na pozostawianie przyborów szkolnych, ale uczniowie starszych klas z nich nie korzystają.

Waga tornistra do wagi ciała ucznia % (wieś)

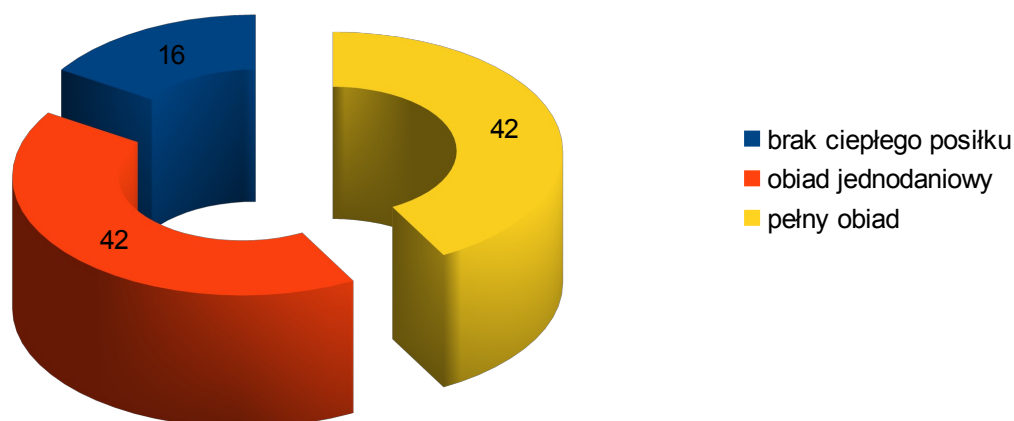

Nadmierna waga tornistrów może powodować nasilenie bólów pleców, może sprzyjać kształtowaniu nieprawidłowej statyki ciała i w efekcie skrzywieniom kręgosłupa. Aby zapobiegać dysfunkcjom układu ruchu, oprócz prawidłowo dobranego i spakowanego tornistra należy zapewnić uczniom odpowiednią ilość aktywności fizycznej, a także właściwe stanowisko pracy.

- ***Prowadzenie dożywiania uczniów***

Z ciepłych posiłków w 2017 roku korzystało około 1364 uczniów, a w 2018 roku 1732 uczniów. Obiady dwudaniowe wydawane były w 14 szkołach i również w 14 szkołach obiady jednodaniowe, w 5 szkołach brak ciepłych posiłków.

Ilość szkół w % wydających ciepły posiłek -2018 r.

Oprócz ciepłych posiłków w 30 szkołach podawana jest herbata i/lub mleko w kartonikach, korzysta około 2556 uczniów. W 3 zespołach szkół i 1 szkole podstawowej organizowane są śniadania szkolne (kanapka z herbatą). Wszystkie sklepiki uczniowskie oraz kuchnie podręczne, gdzie robiona jest herbata, są zatwierdzone i wpisane do rejestrów HŻŻ PSSE w Wieruszowie.

- ***Opieka medyczna***

Gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej znajdują się w 6 szkołach na terenie powiatu wieruszowskiego, w tym 3 nowe, które powstały w 2018 roku (w ZS Łubnice, ZS Dzierżkowice i ZS Wójcin). Zapewniona jest tutaj opieka pielęgniarska kilka dni w tygodniu.

W pozostałych placówkach profilaktyczna opieka zdrowotna realizowana jest przez pielęgniarki szkolne z niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, z różną częstotliwością, ponieważ na terenie szkół nie ma gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Pielęgniarki przeprowadzają pogadanki, przeglądy głów (za zgodą rodziców), prowadzą również wśród uczniów szkół podstawowych grupową profilaktykę fluorkową, metodą nadzorowanego szczotkowania zębów preparatami fluorkowymi.

- ***Substancje chemiczne w szkolnych pracowniach***

W 2018 roku w 6 szkołach znajdowały się substancje chemiczne i wykorzystywane były one do przeprowadzania doświadczeń, w tym w roku sprawozdawczym powstały 2 nowe pracownie w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Zdżarach i w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Mieleszynie. Placówki posiadają spisy substancji, substancje te są prawidłowo przechowywane, oznakowane i posiadają karty charakterystyki. Natomiast przeterminowane oddawane są do utylizacji.

3d. Placówki wsparcia dziennego

- *Warsztat Terapii Zajęciowej w Wieruszowie*, w placówce z rehabilitacji w formie terapii korzysta 50 osób niepełnosprawnych, dorosłych, w wieku od 19 do 61 lat. Biorą oni udział w zajęciach terapeutycznych prowadzonych w różnych sekcjach/pracowniach. Obiekt dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych.

- *Świetlice opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego w Lubczynie*, prowadzona przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Lubczyna mieści się w budynku po byłej szkole podstawowej, stan sanitarno-higieniczny w obiekcie zachowany. Świetlica ta znajduje się w rejestrach PPIS 12 w Wieruszowie, posiada pozytywną opinię sanitarną pod względem zapewnienia warunków bezpieczeństwa i higieny oraz znajduje się pod stałym nadzorem.

W świetlicy opiekuńczo-wychowawczej w Lubczynie zajęcia świetlicowe prowadzone są trzy razy w tygodniu (poniedziałek, środa, piątek), w godzinach od 16⁰⁰ do 18⁰⁰, dla dzieci w wieku szkolnym oraz codziennie (od poniedziałku do piątku), w godzinach od 8⁰⁰ do 13⁰⁰, dla dzieci w wieku od 2,5 do 5 lat (opieka świetlicowa nad dziećmi w wieku od 2,5 do 5 lat).

3e. Placówki rekreacyjne, Dom Wczasów Dziecięcych w Głazie (1 placówka)

Obiekt przystosowany do organizacji wypoczynku, organizowane są tutaj zielone szkoły, turnusy rehabilitacyjne i zdrowotne, kolonie letnie oraz zimowiska.

W ośrodku znajdują się pomieszczenia rehabilitacyjne, zastępcza sala gimnastyczna, pokoje mieszkalne oraz świetlica i jadalnia. Zapewniona jest również stała opieka pielęgniarska. Sanitariaty na parterze dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych. W obiekcie od kilku lat prowadzone są prace remontowe, które podnoszą standard placówki. W 2018 roku przeprowadzono remont jadalni, wymieniono okna w pokojach od północy, wymieniono oświetlenie na ledowe na dolnym korytarzu, klatce schodowej, w jednym sanitariacie i w jadalni.

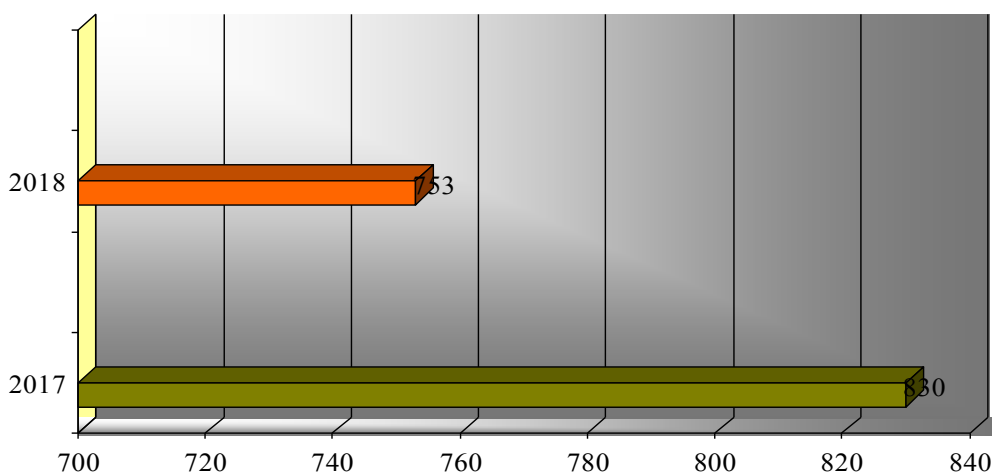
3f. Nadzór nad warunkami wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży

W okresie sprawozdawczym sprawowano nadzór nad warunkami zdrowotnymi wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży. Wypoczynek w miejscu zamieszkania organizowany był na bazie szkół, natomiast formy wyjazdowe wypoczynku organizowane były w obiektach stałych, znajdujących się pod stałym bieżącym nadzorem oraz jeden obóz pod namiotami bez stałej infrastruktury komunalnej w Szustrach.

Stan sanitarno–higieniczny w obiektach wypoczynku nie budził zastrzeżeń. We wszystkich stałych obiektach była zapewniona bieżąca ciepła woda oraz środki do utrzymania higieny osobistej. Wypoczynek przebiegał bez zakłóceń, bez trudności. Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieruszowie nie wpłynęły żadne skargi na warunki higieniczno – sanitarne w placówka wypoczynku.

W czasie kontroli przypomniano o zachowywaniu podstawowych zasad higieny. Ponadto w ramach działań edukacyjnych, przed rozpoczynającymi się wakacjami, przesłano do lokalnej prasy artykuły przypominające o podstawowych zasadach bezpiecznego wypoczynku. Materiały te zamieszczono również na stronie internetowej Stacji i przesłano do zakładów nauczania i wychowania. Pracownik OZiPZ PSSE w Wieruszowie przeprowadził z uczestnikami pogadanki na temat bezpiecznego wypoczynku.

Liczba uczestników wypoczynku zimowego i letniego
w roku 2017 i 2018

W tabeli poniżej porównano wypoczynek dzieci i młodzieży w 2017 i w 2018 roku:

l.p.	Tematyka	2017		2018	
		zimowy	letni	zimowy	letni
1	formy wyjazdowe	5	9	4	7
2	formy w miejscu zamieszkania	0	4	0	7
3	liczba uczestników wypoczynku	314	516	293	460
4	liczba kontroli	5	10	4	9

4. Interwencje - 1

W 2018 roku przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną w Zespole Szkół w Starym Ochędzynie, w związku z artykułem, który ukazał się w lokalnej prasie, pt. „Za zimno na lekcje”. Artykuł ukazał się w dniu 12.02.2018 roku, a kontrolę przeprowadzono w dniu 13.02.2018 roku, skarga okazała się zasadna. Wydano zalecenie pokontrolne, z niezwłocznym terminem realizacji oraz wystawiono decyzję o opłacie za czynności kontrolne. Rekontrolę przeprowadzono w dniu 16.02.2018 roku, zalecenie wykonano.

Wnioski

- W placówkach oświatowo-wychowawczych powiatu wieruszowskiego prowadzone są prace remontowe zmierzające do poprawy stanu sanitarno-higienicznego. Remonty te realizowane są głównie dzięki postanowieniom zawartym w decyzjach administracyjnych. W roku sprawozdawczym na bieżący stan sanitarno-higieniczny wydano 4 nowe decyzje administracyjne i 2 przedłużające termin wykonania, a wyegzekwowano 9, w tym 3 nowe.
- Nadal są szkoły gdzie brak jest dostatecznej bazy sportowej do realizacji treści programowych z wychowania fizycznego, głównie w szkołach podstawowych. Jednak istniejące przy szkołach boiska wielofunkcyjne i place zabaw pozwalają prawidłowo rozłożyć zajęcia poza sezonem zimowym. PPIS podejmuje działania w celu poprawy stanu technicznego urządzeń terenowych na placach zabaw, w 2018 roku wystosowano pisma do organów prowadzących, a do wiadomości do PINB w Wieruszowie, informujące o złym stanie technicznym urządzeń terenowych na szkolnych placach zabaw.

- W szkołach nie zwraca się dostatecznej uwagi na prawidłowe rozsadzanie uczniów w ławkach. Siedzenie natomiast w nieprawidłowej pozycji skutkuje powstawaniem oraz utrwalaniem wad postawy. Sytuacja dotycząca dostosowania mebli do wzrostu dzieci/uczniów lepiej wygląda w szkołach wiejskich, gdzie nauczyciele zwracają większą uwagę na prawidłowe usadzenie uczniów w ławkach.
- We wszystkich szkołach, dla wszystkich klas są wydzielone miejsca na pozostawianie przyborów szkolnych, ale uczniowie starszych klas z nich nie korzystają.
- Nadmierna waga tornistrów może powodować nasilenie bólów pleców, może sprzyjać kształtowaniu nieprawidłowej statyki ciała i w efekcie skrzywieniom kręgosłupa. Aby zapobiegać dysfunkcjom układu ruchu, oprócz prawidłowo dobranego i spakowanego tornistra należy zapewnić uczniom odpowiednią ilość aktywności fizycznej, a także właściwe stanowisko pracy.
- W szkołach i przedszkolach sukcesywnie zakupuje się meble posiadające certyfikaty, ale są też meble pozyskane od sponsorów, bez certyfikatów. Konieczność zakupu mebli z certyfikatami reguluje rozporządzenie MEN.
- W szkołach powiatu wieruszowskiego spotykamy nieprawidłowości w rozkładach zajęć, które wynikają głównie z konieczności dostosowania rozkładów zajęć do pracy nauczycieli przedmiotowych w kilku wiejskich szkołach podstawowych, w związku z reformą oświaty. W związku z tym nie zachowuje się wymogów określonych w rozporządzeniu.
- Szkoły zapewniają uczniom ciepły posiłek, który przygotowany jest na miejscu lub korzystają z usług firm cateringowych posiadających zgodę PPIS na tą formę działalności.
- Placówki wypoczynku dla dzieci i młodzieży zostały zorganizowane prawidłowo i nie budziły zastrzeżeń. Wypoczynek przebiegał bez zakłóceń, bez specyficznych trudności. W czasie bieżących kontroli przypomniano o zachowaniu podstawowych zasad higieny i bezpieczeństwie wypoczynku. Każdą formę wypoczynku należy zgłosić do Kuratorium Oświaty, w celu zamieszczenia jej w bazie MEN.
- W czasie kontroli zwraca się szczególną uwagę na warunki sanitarne i dostęp do środków higienicznych w szkołach. Brak dostępu do ciepłej bieżącej wody czy brak możliwości osuszania rąk może być jedną z przyczyn ciągle wysokich wskaźników zachorowalności na choroby zakaźne (grypa, odra, itp.). Do wzrostu liczby chorób zakaźnych przyczynia się również napływ obcokrajowców, w szkołach, przedszkolach przybywa dzieci/uczniów z za

wschodniej granicy, czy przypadki nieszczepienia dzieci/uczniów zgodnie z kalendarzem szczepień, tzw. ruch antyszczepionkowy.

- W powiecie wieruszowskim w 2018 roku wystąpiło ognisko zachorowania na odrę, w związku z tym współpracowano z Epidemiologią przy opracowywaniu ogniska zachorowania na odrę. Przesłano drogą e-mail do wszystkich żłobków, przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu, informacje profilaktyczne na temat odry. Zebrano z 27 placówek oświatowych informacje o ilości dzieci/uczniów innych narodowości. Przeprowadzono kontrole, w związku ze zgłoszeniami podejrzenia zachorowania na odrę wśród uczniów/dzieci i sprawdzono absencję chorobową.
- W szkołach/przedszkolach występuje problem wszawicy, który na bieżąco jest rozwiązywany.
- Otrzymujemy informacje o przypadkach wszawicy w szkołach/przedszkolach, w związku z czym przeprowadzamy rozmowy z Dyrektorami placówek i ponownie przedstawiamy stanowisko GIS w sprawie wszawicy. Z rozmów tych wynika, że pielęgniarki szkolne dokonują przeglądów głów za zgodą rodziców. Informacje dotyczące wszawicy można również znaleźć na stronie internetowej Stacji.
- Z uwagi na to, że na terenie powiatu powstaje coraz więcej nowych placów zabaw i w celu ograniczenia ryzyka sanitarnego oraz poprawy bezpieczeństwa dzieci bawiących się w piaskownicach, zarządcy tych obiektów powinni systematycznie wymieniać piasek, ponadto piaskownice powinny być zabezpieczone przed dostępem zwierząt.

HIGIENA PRACY

W roku sprawozdawczym 2018 pod nadzorem Higieny Pracy tutejszej Stacji znajdowały się 164 zakłady sklasyfikowane wg Polskiej Klasyfikacji Działalności, zatrudniające łącznie 4019 pracowników. W porównaniu do roku 2017r. liczba zakładów zwiększyła się o 2. Na terenie powiatu przeważającą grupę stanowią zakłady zajmujące się produkcją: spożywczą (PKD 10) odzieży (PKD 14), wyrobów drewnianych (PKD16) i mebli tapicerowanych (PKD 31) oraz palcówki służby zdrowia (PKD 86) i obiekty handlu detalicznego (PKD 47).

W 2018 roku przeprowadzono 80 kontroli sanitarnych w zakresie higieny pracy. Przeprowadzona liczba kontroli przewyższa liczbę zaplanowanych kontroli, gdyż niektóre zakłady kontrolowane były więcej niż jeden raz w roku. Wynikało to najczęściej z konieczności przeprowadzania kontroli sprawdzających, akcyjnych i tematycznych.

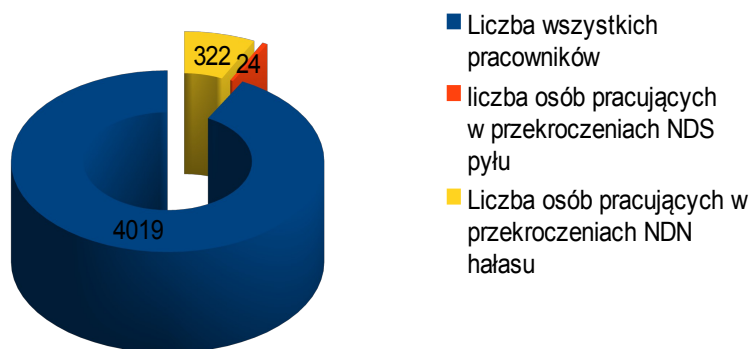

Wybór zakładów pracy objętych w danym roku bieżącym nadzorem sanitarnym zależy od wytycznych Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz od występującego w zakładach pracy narażenia pracowników na:

- czynniki szkodliwe (hałas, pyły, czynniki chemiczne, drgania mechaniczne, czynniki biologiczne),
- przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń, najwyższych dopuszczalnych stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia.

W 2018 roku na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że 322 osoby pracują w przekroczeniach hałasu oraz 24 osoby w środowisku przekroczenia dopuszczalnych wartości pyłu. W związku z tym pracodawcy wyposażyli pracowników w środki ochrony indywidualnej, realizują program działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas, oraz zaplanowali wymianę parku maszynowego.

Stosunek wszystkich zatrudnionych pracowników do pracujących w przekroczeniu NDS i NDN

Prowadzony nadzór sanitarny nad warunkami pracy ma na celu wzmocnienie ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy, przede wszystkim zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych.

W 2018 roku wydano decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej – poz. 26 wykazu chorób zawodowych (**Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - borelioza**). Wydano także decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej poz. 21 (**Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz**).

W 2018 roku wydano:

18 decyzji administracyjnych dotyczących m.in.:

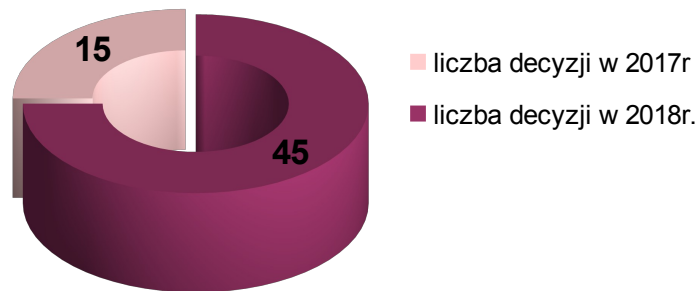
- poprawy warunków higieniczno- sanitarnych,
- przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
- przedłużenia terminu wykonania nakazów decyzji (prolongata),
- uchylecia wykonania nakazów, w związku z zamknięciem zakładu (decyzja stała się bezprzedmiotowa)

25 decyzji płatniczych.

W porównaniu do roku 2017 wydano więcej decyzji administracyjnych, co mogło mieć związek z pogorszeniem warunków higieniczno – sanitarnych w zakładach pracy oraz wynikało z niedopilnowania terminów przeprowadzania badań i pomiarów na stanowiskach pracy.

Zestawienie liczby wydanych decyzji w 2017 i 2018r.

Podczas kontroli w 2018 roku zwracano szczególną uwagę m.in. na:

- nadzór nad warunkami pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach sektora gospodarki odpadami i ściekami,
- przestrzeganie przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest, w ramach realizacji rządowego „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032”,
- stosowanie substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym prekursorów narkotyków grupy 2 i 3.,
- wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych,
- nadzór nad stanowiskami prac na których występuje przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia (dot. hałasu),
- kampanię społeczną „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy: substancje niebezpieczne pod kontrolą”,
- oraz sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami pracy w zakładach pracy.

Dodatkowo:

Pracownik Higieny Pracy w trakcie kontroli prowadził działania o charakterze koordynacyjno-informacyjnym celem wzrostu świadomości pracodawców w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

W 2018 roku nie odnotowano przekroczeń normatywów higienicznych w zakresie drgań mechanicznych, mikroklimatu zimnego i gorącego.

Na terenie powiatu wieruszowskiego odnotowano podejrzenie zatrucia „środkiem zastępczym”. Prowadzono postępowania administracyjne w zakresie wprowadzania do obrotu „środków zastępczych”.

Wnioski

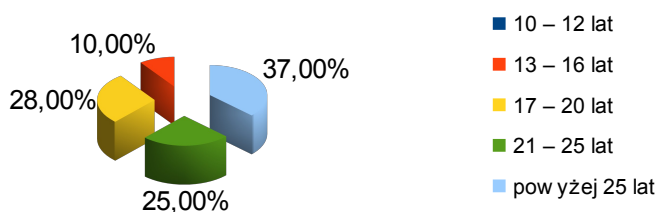
Zagrożenia w zakresie nadzoru nad zakładami pracy

- W zakresie Higieny Pracy realnym zagrożeniem na dzisiejszym rynku pracy jest zatrudnianie obcokrajowców. Coraz więcej przedsiębiorców decyduje się na taki krok, a podstawowym problemem w tym zakresie jest bariera językowa. Jest ona szczególnie widoczna w szeroko rozumianym bezpieczeństwie pracy, o które każdy pracodawca powinien odpowiednio zadbać. Jednym z podstawowych postulatów, w zakresie zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa wynikających z kodeksu pracy jest zapewnienie odpowiednich szkoleń dla pracowników, przed przystąpieniem do pracy. W tym aspekcie ważne jest żeby jednocześnie spełnić wymogi stawiane przez prawo oraz zapewnić zrozumiałą przekaz informacji dla pracowników spoza granic naszego kraju. Dlatego należy uświadamiać pracodawców, aby zwracali szczególną uwagę na prawidłową organizację szkoleń pracowniczych dla obcokrajowców, m.in. poprzez przygotowanie materiału edukacyjnego w języku ojczystym dla danej grupy zawodowej, a w szczególnych przypadkach zapewnienie tłumacza, tak aby wiedza dostarczona była pracownikom w sposób całkowicie zrozumiałą.

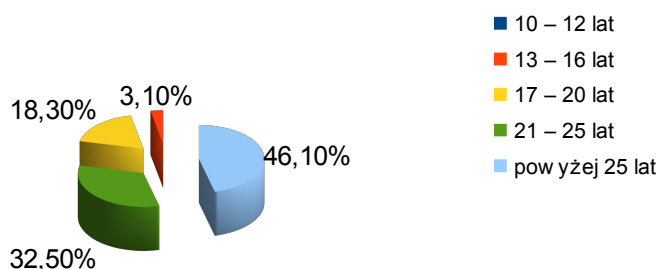
Działanie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieruszowie w zakresie środków zastępczych

W ostatnim roku działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne prowadzone przez Państwową Inspekcję Sanitarną, dotyczące środków zastępczych tzw. „dopalaczy” zostały rozszerzone o grupę zawodową pracowników zatrudnionych w zakładach pracy. Do tej pory działania te skierowane były przede wszystkim do młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej, rodziców, wychowawców oraz pedagogów i przyczyniły się do spadku liczby podejrzeń zatruc w następujących grupach wiekowych. Poniższe dane obrazują również jak na terenie kraju zmieniał się wiek osób, u których wykryto zatrucie środkami zastępczymi.

Liczba podejrzeń zatruc środkami zastępczymi w grupach wiekowych w 2014r.

Liczba podejrzeń zatruc środkami zastępczymi w grupach wiekowych w 2017r.

Patrząc na powyższe wykresy można dostrzec zmniejszenie liczby zatruc środkami zastępczymi u tzw. młodzieży szkolnej, przełożyło się to na zwiększenie liczby zatruc u osób powyżej 25 roku życia, a więc u osób, które podejmują pracę zawodową. Stąd też powzięto pomysł edukowania pracowników zawodowo pracujących w różnych zakładach pracy, celem uświadomienia problemu, jakim jest sięganie po „dopalacze”. Podjęte działania w zakładach pracy są prowadzone w trakcie czynności kontrolnych. Opierają się one głównie na:

- informowaniu pracowników o zagrożeniach zdrowia spowodowanych środkami zastępczymi lub NPS;
- zalecaniu pracodawcom rozszerzenia tematyki szkoleń wstępnych i okresowych o zagadnienia dot.  rodków zastępczych lub NPS (opracowany materiał szkoleniowy przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Łodzi);

- wskazywaniu na wykorzystanie w celu podniesienia wiedzy w przedmiotowym zakresie różnorodnych dostępnych w zakładach pracy nowych mediów (internet, intranet, gabloty informacyjne, które mogą być dostępne w halach produkcyjnych, a także w biurach);
- zamieszczaniu opracowanych przez ŁPWIS materiałów w biuletynach wydawanych w zakładach pracy;
- zamieszczaniu na ekranach LCD haseł tematycznych dotyczących zagrożeń ze strony środków zastępczych;
- ewentualnie wprowadzaniu innych form edukacyjnych.

Potwierdzeniem na powyższe było prowadzone przez PSSE w Wieruszowie w 2018r. postępowanie w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Podejrzenie wprowadzania do obrotu środków zastępczych (mieszkaniec powiatu wieruszowskiego, lat 25) zostało zgłoszone przez Komendę Powiatową Policji w Wieruszowie. KPP przekazała materiał dowodowy do dalszego postępowania, oraz opinię z badań fizykochemicznych, stwierdzającą, że zatrzymane u podejrzanego substancje są środkami zastępczymi. PPIS w Wieruszowie wezwał podejrzanego do stawienia się w celu złożenia wyjaśnień, jednak podejrzany nie stawiał się. W związku z tym, PPIS po dokładnym przeanalizowaniu materiałów przekazanych przez KPP w Wieruszowie oraz Sąd Rejonowy w Wieluniu, wydał decyzję umarzającą postępowanie w sprawie wprowadzania do obrotu środków zastępczych ze względu na brak znamion czynu wprowadzania do obrotu (podejrzany posiadał środki zastępcze na własny użytek) oraz orzekł o przepadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczeniu zatrzymanych środków zastępczych na koszt strony postępowania. Wystawiono także decyzję obciążającą podejrzanego opłatą za zniszczenie zatrzymanych środków zastępczych. Prowadzone postępowanie nie zostało jeszcze zakończone.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Działania wykonywane w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego mają na celu zapewnienie właściwego stanu sanitarno – zdrowotnego w powiecie. Powyższy cel realizowany jest na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego (opiniowanie dokumentów planistycznych) jak również na etapie projektowania i realizacji inwestycji (uzgadnianie dokumentacji projektowej, opiniowanie warunków realizacji przedsięwzięć oraz uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów). W trakcie uzgadniania dokumentacji projektowych i opiniowania warunków realizacji organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej egzekwują stosowanie rozwiązań projektowych zapewniających zachowanie w obiektach właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych oraz wyeliminowanie lub maksymalne ograniczenie niekorzystnego oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, a tym samym zdrowie ludzi. Obsada osobowa na stanowisku pracy (1/2 etatu).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieruszowie przekazuje opracowanie : Stan sanitarny powiatu wieruszowskiego w roku 2018 w zakresie wynikającym z działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego:

1. Wydane decyzje płatnicze : 22

2. Liczba zajętych stanowisk - 82, w tym dotyczących:

- uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko – 3
- projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego - 5
- opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko – 16
- wydania opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach - 4
- uzgodnienia dokumentacji projektowych – 22

- uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania – 19
- innych spraw – 13

3. Kontrole i wizje : 25

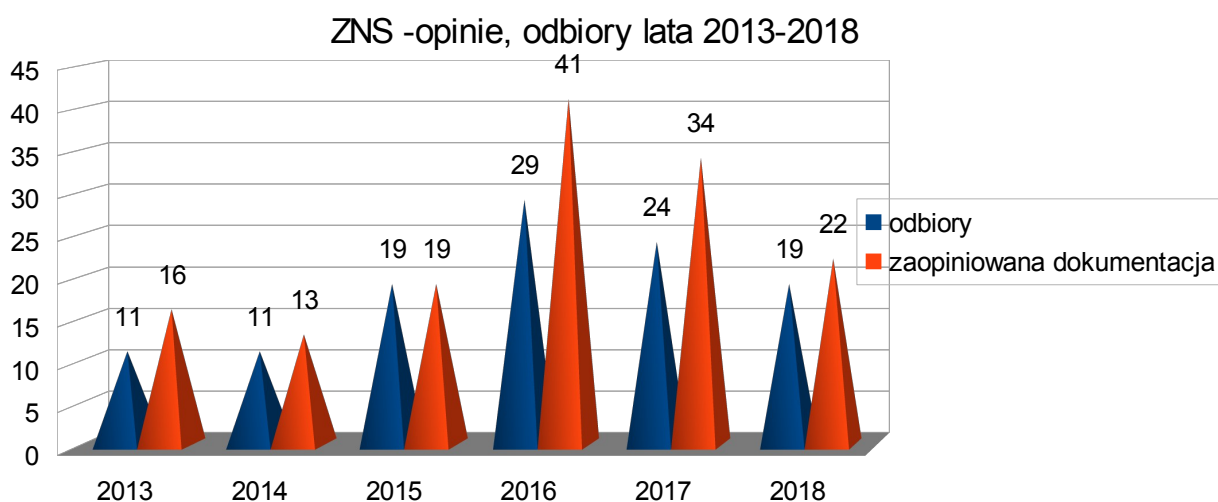
w tym : 6 - kontrole w trakcie budowy

Ogólnie można ocenić, że stopień zaawansowania procesów inwestycyjnych w latach minionych wykazuje stan zmienny, o czym świadczyć może poniższe zestawienie :

Zakres procesu inwestycyjnego	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Ilość odbiorów	11	11	19	29	24	19
Ilość zaopiniowanej dokumentacji	16	13	19	41	34	22

Do inwestycji, które mają wpływ na stan sanitarny zaliczyć można przebudowę i remont przedszkola nr 3 oraz oddanie do użytku oczyszczalni ścieków w Węglowicach.

Pozostałe obiekty to małe obiekty handlowo-usługowe, średniej wielkości zakłady produkcyjne oraz stacja uzdatniania wody dla potrzeb zakładu produkcyjnego.

Działanie ZNS jest regulowane procedurami Głównego Inspektora Sanitarnego.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Zdrowie to jedna z najważniejszych wartości, o które zabiega człowiek. Stanowi ono podstawę do osiągnięcia celów życiowych, realizacji zamierzeń i ambicji. Zdrowie postrzegane jest również jako jeden z podstawowych zasobów społecznych i ekonomicznych, ponieważ tylko zdrowe społeczeństwo może rozwijać się, tworzyć i osiągać najwyższy poziom jakości życia.

Mając na względzie powyższe, istotnym jest prowadzenie lokalnej edukacji prozdrowotnej, której celem jest poprawa poziomu zdrowia, a tym samym jakości życia ludności powiatu wierszowskiego.

Kierunki działań oświatowo-zdrowotnych i promocji zdrowia wynikają z zapisów Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia, Ministerstwa Zdrowia, sytuacji epidemiologicznej oraz bieżących potrzeb zdrowotnych naszego lokalnego społeczeństwa.

I. PROFILAKTYKA ANTYNIKOTYNOWA

W ramach profilaktyki palenia tytoniu, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Wieruszowie podejmowała działania wynikające z założeń **Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce**, którego celem głównym jest ograniczenie ekspozycji na dym tytoniowy w społeczeństwie polskim.

W ramach powyższego programu:

- pracownicy prowadzili **stały monitoring przestrzegania zakazu palenia tytoniu** w miejscach objętych prawnym zakazem palenia tytoniu. Przeprowadzono 838 kontroli monitorujących przestrzeganie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
- realizowano następujące **programy profilaktyczne oraz kampanie społeczne:**

a) **Wojewódzki Program Profilaktyki Gruźlicy i Chorób Płuc „ZADBAJ O SWOJE PŁUCA”**

Celem tego programu jest podniesienie poziomu wiedzy o gruźlicy i chorobach płuc oraz wzmocnienie zachowań prozdrowotnych wśród uczniów szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów

Program zrealizowano w:

- 18 szkołach podstawowych, co daje realizację na poziomie 60% szkół

W programie uczestniczyło:

- 741 uczniów oraz
- 445 rodziców.

W ramach programu przeprowadzono konkurs pt. "Warto dbać o zdrowie, bo...", w ramach którego dzieci samodzielnie miały wykonać plakat promujący zdrowy styl życia. Spośród wszystkich złożonych prac komisja konkursowa wytypowała laureatów, których następnie uhonorowała nagrodami ufundowanymi przez PPIS w Wieruszowie.

Zdjęcia: konkurs pt. "Warto dbać o zdrowie, bo..." - plakaty promujące zdrowy styl życia

b) Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „CZYSTE POWIETRZE WOKÓŁ NAS”

Program przedszkolnej
edukacji antytytoniowej
„Czyste powietrze wokół nas”

„Czyste powietrze wokół nas” to program, którego myślą przewodnią jest wykształcenie u przedszkolaków świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Program zrealizowano w:

- 23 placówkach (12 przedszkoli, 10 oddziałów przedszkolnych oraz 1 placówka, która funkcjonuje jako inna forma wychowania przedszkolnego), co daje realizację programu na poziomie 56%

W programie uczestniczyło ogółem:

- 648 dzieci oraz
- 374 rodziców.

W ramach powiatowego podsumowania programu zorganizowano konkurs pt. "EKO-kreatorzy mody", który polegał na zaprojektowaniu stroju z materiałów biodegradowalnych dla bajkowej postaci.

Spośród złożonych prac wyłoniono zwycięzców, których nagrodzono książkami ufundowanymi przez PPIS w Wieruszowie.

Zdjęcia: konkurs pt. "EKO-kreatorzy mody"

projekt stroju z materiałów biodegradowalnych dla bajkowej postaci.

c) Program Edukacji Antytytoniowej „BIEG PO ZDROWIE”

Celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Program realizowany był w:

- 10 szkołach podstawowych, co daje realizację programu na poziomie 33%

W programie uczestniczyło:

- 226 uczniów ze szkół podstawowych
- 209 rodziców.

d) ŚWIATOWY DZIEŃ BEZ PAPIEROSA oraz ŚWIATOWY DZIEŃ RZUCANIA PALENIA

Dni, które mają zwrócić uwagę społeczeństwa na szkodliwość palenia papierosów. Z okazji ich obchodów przygotowano punkty informacyjno-edukacyjne w Zespole Szkół Rolniczych im. Wincentego Baranowskiego w Lututowie, a także podczas imprezy plenerowej „Z powiatem na piknik”.

Dodatkowo na stronie internetowej Stacji oraz w lokalnych mediach zamieszczono informacje profilaktyczne promujące zdrowy styl życia wolny od dymu nikotynowego.

Zdjęcia: obchody Światowego Dnia bez Tytoniu oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia

II. PROFILAKTYKA NADWAGI I OTYŁOŚCI

Propagując zbilansowane odżywianie połączone z regularną aktywnością fizyczną, Państwowa Inspekcja Sanitarna wraz z Polską Federacją Producentów Żywności realizują wśród uczniów ogólnopolski program „Trzymaj Formę”. W roku szkolnym 2017/2018 realizowano już XII edycję tego przedsięwzięcia. W ramach programu rozpropagowano Ogólnopolski Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj Formę” oraz Wojewódzki Konkurs Kulinaryny „Jem smacznie, zdrowo i kolorowo”.

Program realizowany był w:

- 4 gimnazjach, co daje realizację na poziomie 44% szkół
- 17 szkołach podstawowych, co daje realizację na poziomie 57% szkół

W programie uczestniczyło:

- 1063 uczniów,
- 587 rodziców

Zdjęcia: Spotkanie dot. zdrowego odżywiania w SP nr 1 im. J. Korczaka w Wieruszowie

III. PROFILAKTYKA CHOROÓB ZAKAŻNYCH W TYM HIV/AIDS

W ramach profilaktyki HIV/AIDS na terenie powiatu wieruszowskiego od lat realizowany jest **Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV**. Głównym celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV poprzez podniesienie poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS u ogółu społeczeństwa oraz zmiana postaw, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za własne zdrowie i życie.

Dla młodzieży z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie zorganizowano spotkanie edukacyjne, na którym młodzi ludzie uzupełnili swoją wiedzę o HIV i AIDS. Dodatkowo na stronie internetowej Stacji oraz w lokalnych mediach promowano kampanie Krajowego Centrum ds. AIDS pt. "Mam czas rozmawiać (#mamczasrozmawiac)", która popularyzowała dialog o tym dlaczego, kiedy i po co powinniśmy wykonać test na obecność wirusa HIV.

IV. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

Działania profilaktyczne, zapobiegające używaniu środków psychoaktywnych oraz kształtujące bezpieczne zachowania zdrowotne wśród lokalnego społeczeństwa realizowane są poprzez:

a) „*Profilaktyczny Program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych*”

W ramach powyższego przedsięwzięcia w szkołach ponadgimnazjalnych młodzież uczestniczy w zajęciach profilaktycznych odbywających się w ramach programu "Ars, czyli jak dbać o miłość?".

W ramach profilaktyki używania środków odurzających wśród młodzieży

rozpropagowano konkurs dla szkół ponadgimnazjalnych „Szkola wolna od używek” oraz Ogólnopolską Kampanię Społeczną „Melanż. Oczekiwania vs. Rzeczywistość” ukazującą negatywne skutki korzystania z używek.

Program realizowany był w:

- 2 szkołach ponadgimnazjalnych, co daje realizację na poziomie 40 % szkół

W programie uczestniczyło:

- 466 uczniów.
- 192 rodziców

b) Wojewódzka Kampania „DOPALACZOM MÓWIMY STOP-WYBIERAMY ZDROWIE”

Głównym celem kampanii jest zapobieganie zażywaniu przez uczniów gimnazjów środków psychoaktywnych. Kampania promuje swymi treściami zdrowy styl życia.

Kampania realizowana była w:

- 5 gimnazjach, co daje realizację na poziomie 56% szkół gimnazjalnych

W kampanii uczestniczyło:

- 554 uczniów,
- 499 rodziców

c) Warsztaty profilaktyczno-edukacyjne dla młodzieży

We wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych z terenu powiatu wieruszowskiego odbyły się spotkania dla młodzieży, prowadzone przez pracowników PSSE w Wieruszowie oraz przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie. Działania edukacyjne, prowadzone były pod kątem kształtowania bezpiecznych zachowań zdrowotnych wśród młodzieży. W ramach wzmocnienia przekazanych treści przeprowadzono ćwiczenia praktyczne z użyciem alko i narkogogli. Dodatkowo w ZSP im. Stanisława Staszica w Wieruszowie zorganizowano warsztaty profilaktyczne dla młodzieży, które przeprowadził pan Jakuba Rychter - psycholog, psychoterapeuta, specjalista leczenia uzależnień, trener, twórca

programów profilaktycznych dedykowanych dla młodych ludzi.

W trakcie zajęć uczniowie zdobyli wiedzę z zakresu działania substancji psychoaktywnych na organizm. Spotkania ukazywały również możliwości osiągnięcia sukcesów życiowych bez konieczności sięgania po substancje psychoaktywne.

Warsztaty z psychologiem udało się zorganizować w ramach współpracy PSSE w Wieruszowie wraz ze Starostwem Powiatowym w Wieruszowie, które pokryło koszty trenera.

Zdjęcie: Warsztaty profilaktyczne dot. uzależnień w szkołach ponadgimnazjalnych

V. ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA - XIII POWIATOWY FESTIWAL PIOSENKI O ZDROWIU

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Wieruszowie zorganizowała przy współpracy ze Starostwem Powiatowym w Wieruszowie XIII Powiatowy Festiwal Piosenki o Zdrowiu, który uświetnił obchody **Światowego Dnia Zdrowia**. Celem Festiwalu jest zainteresowanie dzieci i młodzieży tematyką zdrowia.

Szkoły wykazały duże zainteresowanie festiwalem, gdyż wzięło w nim udział **9 szkół podstawowych oraz 9 przedszkoli** z terenu naszego powiatu.

Podczas realizacji przedsięwzięcia współpracowano ze Starostwem Powiatowym w Wieruszowie (ufundowanie nagród dla uczestników) oraz Wieruszowskim Domem Kultury (wypożyczenie sali widowiskowej, obsługa nagłośnienia).

Zdjęcia: XIII Powiatowy Festiwal Piosenki o Zdrowiu

VI. BEZPIECZNY WYPOCZYNEK PODCZAS FERII ZIMOWYCH ORAZ WAKACJI

W trakcie trwania ferii zimowych oraz wakacji, pracownik PSSE w Wieruszowie prowadził profilaktyczne spotkania z uczestnikami półkolonii, których tematyka skupiała się na szeroko rozumianym bezpieczeństwie. Podczas tych prelekcji realizowana była profilaktyka uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem szkodliwości palenia tytoniu, zażywania dopalaczy i alkoholu a także profilaktyka chorób zakaźnych w tym grypy.

Podejmowano działania promujące racjonalną dietę i aktywność fizyczną, omawiano zasady bezpiecznej zabawy w domu i na podwórku. Zreferowano także zasady udzielania pomocy przedmedycznej.

W spotkaniach profilaktycznych uczestniczyło łącznie 152 uczestników półkolonii letnich i zimowych.

Zdjęcia: Edukacja zdrowotna uczestników letniego i zimowego wypoczynku

VII. EUROPEJSKI TYDZIEŃ SZCZEPIEŃ

W siedzibie PSSE w Wieruszowie zorganizowany został punkt informacyjny, w którym udzielane były porady dotyczące szczepień ochronnych. Akcja trwała od 23 do 29 kwietnia 2018 r. Ponadto podczas bieżących kontroli sanitarnych w NZOZ-ach, pracownicy epidemiologii przeprowadzili pogadanki z personelem nt. szczepień.

VIII. EUROPEJSKI DZIEŃ WIEDZY O ANTYBIOTYKACH

Organizacja działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie racjonalnego stosowania antybiotyków, realizowana jest przez PSSE w Wieruszowie, głównie w podmiotach wykonujących działalność leczniczą. Działania polegają na rozdysponowaniu do lokalnych ośrodków zdrowia dostępnych materiałów edukacyjnych przeznaczonych dla lekarzy i pacjentów.

IX. PROFILAKTYKA CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Pracownicy PSSE w Wieruszowie podczas bieżących kontroli w placówkach oświatowych oraz obiektach zajmujących się żywieniem zbiorowym, prowadzili dystrybucję materiałów profilaktycznych pod kontem profilaktyki WZW typu A.

W trakcie akcji prozdrowotnych prowadzono również kolportaż materiałów poświęconych tematyce grypy i chorób grypopodobnych.

W lokalnych mediach oraz na stronie Stacji zostały zamieszczone informacje profilaktyczne poświęcone tematyce odry.

X. PROFILAKTYKA PRÓCHNICY

W Żłobku Miejskim w Wieruszowie zrealizowano zajęcia, których celem było wyrabianie codziennego nawyku dbania o higienę jamy ustnej. Podczas spotkania, maluchy dowiedziały się jak prawidłowo należy szczotkować zęby, miały również okazję przećwiczyć mycie ząbków na sztucznym modelu jamy ustnej.

XI. BUDŻET NA DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO – ZDROWOTNĄ I PROMOCJĘ ZDROWIA

Środki finansowe PSSE w Wieruszowie

Lp.	Tematyka finansowanego działania	Kwota łączna	Uwagi
1)	Konkurs w ramach programu „Czyste powietrze wokół nas”	51,92 zł	Nagrody książkowe
2)	Konkurs w ramach programu „Zadbaj o swoje płuca”	29,94 zł	Nagrody książkowe
3)	Festiwal Piosenki o Zdrowiu	68,89 zł	Nagrody książkowe
OGÓŁEM		150,75 zł	-

Środki spoza PIS

Lp.	Źródło finansowania	Tematyka finansowanego wydarzenia	Kwota	Uwagi
	Starostwo Powiatowe w Wieruszowie	Powiatowy Festiwal Piosenki o Zdrowiu	894,00 zł	Nagrody rzeczowe dla szkół
		Warsztaty profilaktyczne dla młodzieży nt. uzależnień	1 000,00 zł	Sfinansowanie osoby prowadzącej warsztaty
OGÓŁEM			1 894,00 zł	-

Ogółem w 2018 r. na działalność oświatowo–zdrowotną i promocję zdrowia w powiecie wieruszowskim przeznaczono 2044,75 zł

Inne nakłady (np. rzeczowe):

- drukowanie dyplomów, podziękowań, zaproszeń,
- przejazdy samochodem służbowym (transport),
- dekoracje,
- gadzety i materiały promocyjne do akcji prozdrowotnych otrzymane z WSSE,
- koszty usług pocztowych i telefonicznych.

Wnioski

W 2018 roku zadania realizowane w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej były zgodne z przyjętymi założeniami. Dotyczyły one kontynuacji programów edukacyjnych, realizacji kampanii i akcji prozdrowotnych mających na celu kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych społeczności lokalnej poprzez edukację zdrowotną i promowanie zdrowego stylu życia oraz informowanie o konsekwencjach zachowań ryzykownych dla zdrowia.

Wszelkie przedsięwzięcia prozdrowotne realizowane były we współpracy z władzami samorządowymi, placówkami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, oraz z przedstawicielami lokalnych środków masowego przekazu.

Podczas prowadzonych wizytacji, akcji profilaktycznych stwierdza się duże zainteresowanie tematyką prozdrowotną wśród uczniów, nauczycieli, przedstawicieli lokalnych organizacji odpowiedzialnych za zdrowie mieszkańców naszego powiatu. W celu właściwej realizacji dalszych zadań i wdrażania nowych przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia, niezbędne jest podejmowanie wspólnych działań z organami administracji samorządowej, lokalnymi organizacjami społecznymi, placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, mediami. Ważnym aspektem jest również prawidłowa i szybka diagnoza lokalnej sytuacji epidemiologicznej i społecznej w celu odpowiedniego dostosowywanie działań profilaktycznych mających na uwadze pokazanie ludziom właściwych wyborów prozdrowotnych a w konsekwencji umacnianie zdrowia. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia na tak wielu płaszczyznach zdrowia publicznego, była możliwa również dzięki dofinansowaniu niektórych inicjatyw przez Starostwo Powiatowe w Wieruszowie oraz PPIS w Wieruszowie.

Aktualnie dużym wyzwaniem dla pionu oświaty zdrowotnej jest rozpowszechnianie profilaktyki prozdrowotnej w obszarach dot.:

- uzależnień od środków psychoaktywnych w tym od tzw. dopalaczy
- ochrony przed zakażeniami WZW oraz innymi chorobami zakaźnymi
- nadmiernej ekspozycji skóry na słońce .

Wszelkie przedsięwzięcia prozdrowotne podejmowane przez pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia realizowane są w oparciu o:

- Ustawę o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 r.
- Ustawę o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r.

- Ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.
- Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.
- Ustawę o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r.
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 - 2020
- Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS opracowany na lata 2017-2021
- Zalecenia Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), Komisji Europejskiej oraz Ministerstwa Zdrowia
- aktualną sytuację epidemiologiczną oraz potrzeby zdrowotne społeczności lokalnych.

Informacje z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia regularnie umieszczane są na stronie internetowej PSSEw Wieruszowie - www.pis.lodz.pl/wieruszow

WNIOSKI KOŃCOWE

W 2018 roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Wieruszowie realizowała zadania związane ze sprawowaniem zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadziła działalność zapobiegawczą i p/epidemiczną oraz oświatowo-zdrowotną. Inicjowano, koordynowano i przeprowadzano we współpracy ze środowiskiem lokalnym działania dotyczące profilaktyki uzależnień, zakażeń. Promowano zdrowy styl życia, kształtowano prawidłowe nawyki prozdrowotne.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Wieruszowie w liczbach: w 2018 roku zarejestrowanych było 966 obiektów, przeprowadzono 1177 kontroli, pobrano 457 prób, wykonano 114 badań fizycznych (meble szkolne, tornistry), wydano 93 decyzje merytoryczne oraz 104 decyzje płatnicze, wydano 12 postanowień, dokonano 19 odbiorów obiektów, wydano 22 opinie sanitarne w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, nałożono 10 mandatów karnych, poprawę stanu sanitarno-higienicznego uzyskano w 73 obiektach.

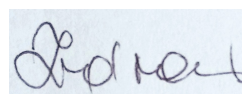
Zagrożenia, które pojawiły się w 2018 roku i mogą pojawiać się w latach następnych:

- zanotowano po raz pierwszy od momentu powstania Stacji ognisko zachorowania na chorobę zakaźną – odrę,
- nie zmniejsza się liczba rodziców/opiekunów odmawiających wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych u swoich dzieci/ podopiecznych,
- nie można wykluczyć jednoczesnego wystąpienia zanieczyszczenia mikrobiologicznego lub fizyko-chemicznego w wodzie do spożycia, zagrażającego zdrowiu lub życiu, w kilku połączonych ze sobą wodociągach sieciowych na terenie jednej gminy, co uniemożliwiłoby przełączenie zamienne,
- zwiększa się ilość osób korzystających z zabiegów z ingerencją w tkankę łączną, min. podczas wykonywania zabiegów kosmetyczno-upiększających, oraz liczba młodych osób uzależnionych od opalania,
- możliwość wystąpienie uzależnienia mieszkańców powiatu wieruszowskiego od środków psychoaktywnych, w tym od tzw. dopalaczy w populacji dorosłych pracujących,
- na terenie powiatu wieruszowskiego pracuje znaczna liczba cudzoziemców, w tym aspekcie ważne jest zapewnienie zrozumiałego przekazu informacyjnego dla pracowników obcojęzycznych, których należy edukować pro-zdrowotnie w sposób dla nich zrozumiały zarówno językowo jak i kulturowo,

Czynnikami pozytywnie wpływającymi na stan sanitarno-higieniczny i sytuację epidemiczną na terenie powiatu wieruszowskiego były:

- stabilna sytuacja epidemiczna,
- jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi spełniająca wymagania Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- poprawiająca się gospodarka odpadami komunalnymi i medycznymi,
- poprawa warunków sanitarno-higienicznych w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży, dzięki pracom modernizacyjnym oraz uruchamianiu nowych obiektów,
- utrzymanie na niskim poziomie wskaźnika obiektów żywnościowo-żywnościowych niezgodnych z obowiązującymi przepisami prawa dzięki pracom modernizacyjnym oraz uruchamianiu nowych obiektów, a także wdrażanie w przedsiębiorstwach zasad dobrych praktyk (produkcyjnych i higienicznych),
- zgodność realizacji nadzorowanych obiektów z przepisami prawnymi na etapie projektu budowlanego oraz zgodność z wymogami zdrowotnymi stosowanych materiałów i procesów technologicznych dla obiektu budowlanego na etapie projektowania i realizacji,
- aktywna działalność oświatowo-zdrowotna i promująca zdrowy styl życia w środowisku lokalnym.

***Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Wieruszowie***

Ewa Żóraw